Alman Hariciye Nazırı sonbaharda Yugoslavya ve Bulgaristanı ziyaret edecek

AKŞAM

Bazı Roma mahfillerinde 1938 Ingiliz - Italyan anlaşmasının feshi derpiş edilmektedir

Sene 21 — No. 7447 — Fiati her yerde 5 kuruş

PAZAR 16 Temmuz 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Ingilterede 200,000 kura efradının sevkine başlandı

Almanlar Moravyada tel örgülü siperler kazdılar, istihkâmlar yaptılar

Amerika tayyare fabrikalarında çalışan ecnebi işçilere yol veriliyor. İngilterede Alman propagandasına karşı tedbirler alındı

Barış sigortası

Gazetelerden öğreniyoruz; İngiliz hükûmeti, hayli efradı silâh altına çağırdığı gibi, deniz ve hava kuvvetlerini de seferber hale koymaktadır.

Çocukluğumuzda işittiğimiz söz, bugün her zamankinden fazla kıymet kazandı:

«Hazır ol cenge, eğer ister isen sulhusalâh!»

Halbuki büyük savaştan sonra bazı ideolojiler tamamile değişmişti. Deniliyordu ki «Eğer harp istemezsen sulhe hazırlan!» Fakat bu fikir yaşıyamadı.

Bütün tarih, şu hazin manzara ile dolmuştur: Dünyanın hesapsız elemi, gözyaşı ile payansız kan, fecaat ve zulüm pahasına bitmez tükenmez muharebeler yapabilen insaniyet, hiç olmazsa yüz yıl durabilecek bir sulh binası kuramamıştır. Ve bu kafa ile gene de kuramıyacaktır! Sebep?... Çünkü bazı milletlerde harp insiyakı, barış terbiyesinden ileridedir. Ferdler arasında da böyle değil mi? Kavga etmek mi güç, yoksa daima biribirile anlaşarak yaşamak mı? Hakikat o kadar meydanda ki izaha bile lüzum yok!

Vaziyet böyle olunca, sulhün tıpkı sıhhat gibi mühim dikkatlerle korunabilir bir nimet olduğu büsbütün ortaya çıkıyor. Anlaşılıyor ki tarlasını sürmiyen, ekmiyen bir adam nasıl ondan mahsul bekleyemezse harp kudretlerini tamamlamıyan bir millet te bugün sulhü devam ettiremez.

İngiliz kuvvetlerinin harekete hazır bir hale gelmesi, bu bakımdan büyük bir emniyet unsuru gibi telâkki edilmelidir. Gerek Orta Avrupada, gerek Akdenizdeki faaliyetler malûm. Uzak Şarkta gelip geçmekte olan şeyleri de bilmiyor değiliz. Bunlar böyle iken affedilmesine imkân verilemez siyasî ve medenî ayıp bir tanedir: Gafil avlanmak!

Korkulu rüya görmedense uyanık yatmak hayırlıdır fikrine iştirak etmeyiz. Ancak nıç ayrılmadığımız kanaat, şudur: Yatmadan evvel uyanık bir kafa ile kalkma tertiplerini almalı!

Vaktile (Tardieu) şöyle demişti:

«Mösyö Adolf Hitlerin nutuklarından ne harp çıkıyor, ne de sulh! Bunlardan maksad, yalnız âlemin sinirlerini bozmak mıdır?»

Biz böyle demiyeceğiz. Ve her zaman ilân ettiğimiz imana sadık kalarak açıkça söyliyeceğiz: Yalnız milletinin hak, şeref ve istiklâlini müdafaa için bağırdığı saatlerde Alman liderinin sözlerini can kulağile dinliyorduk. Zira bu ses vicdanımızın pek çabuk işittiği bir sada idi. Ancak Führerin sesleri başka memleketlerin gene hakka müstenid eninini bastırmak istediği zamandanberidir ki, kendisile ideal ortaklığı edemiyeceğimizi anladık.

Evet, belki esbak Fransız Başvekilinin acı lâtifesinde tatlıca bir nükte bulunabilir. Ancak şu saatte onların hepsine faik ve nâzım gördüğümüz şey, İngiliz dostlarımızın karar ve hareketidir. Lâkırdı değil, fiil!

(Devamı 4 üncü sahifede)

Fazıl Ahmed Aykaç

Yeni celbedilen İngiliz efradı kıtalarına sevkedilirken

Londra 15 (A.A.) — Silâh altına alınanlar bugün (15 temmuz) ilk defa olarak sevkedileceklerdir. İngilterede mecburî askerlik hizmetine tâbi 200,000 gençten 34,000 i bugün 6 aylık hizmete başlıyacaklardır.

Diğer gruplar, sıra ile gelecek haftalar zarfında hareket edeceklerdir. Acemiler kışlalarda yüksek mevki sahibi zevat tarafından karşılanacaktır.

Folkestone'da acemi efradı kraliçe Mary karşılıyacaktır.

(Devamı 4 üncü sahifede)

İlk Hatay valisile mülâkat

" Hatayda meskûn bir takım insanların yuvalarını başka diyara nakletmek istedikleri haberinin doğruluğuna inanamıyorum „

Ankara 15 (A.A.) — Yarın çıkacak Ulus gazetesinde ilk Hatay Valisi B. Şükrü Sökmensüer'in aşağıdaki mülâkatı intişar edecektir:

Türkiye Cümhuriyetinin ilk Hatay Valisi B. Şükrü Sökmensüeri, dün bir arkadaşımız ziyaret etmiştir. Hatay davasının başından nihayetine kadar, Emniyet umum müdürü sıfatile uhdesine düşen vazifeleri muvaffakıyetle başarmış olan yeni Vali, bu tayininden dolayı ihtisaslarını, muharririmizin suallerine cevap olarak şöyle anlatmıştır:

— Hatay valiliğine tayininizden mütevellit ihtisaslarınızı öğrenebilir miyiz?

«Cümhuriyetin parlak eseri güzel Hataya ilk vali olmaktan duyduğum sevinç hislerini ifadeden âcizim. Hataya ve kahraman Hataylılara yakın günlerde kavuşacağımdan dolayı da cidden bahtiyarım. Bu vesile ile bana bu şerefli vazifeyi tevdi buyuran çok sayın büyüklerime karşı duyduğum derin şükran hislerini ifadeyi de zevkli bir borç bilirim. Bu kıymetli tevecüh yeni vazifemde muvaffakıyet için başlıca mesnedim olacaktır.»

— Yeni vazifenize ne zaman hareket edeceksiniz?

«Önümüzdeki pazartesi günü doğruca Hataya hareket edecek ve temmuzun 18 inci günü akşamı Beylandaki âbidede şühedamızın manevî

(Devamı 4 üncü sahifede)

Dikkatler:

Spor ve adalet

Sporda rekabet iyi şeydir. Bahusus Galatasaray gibi çok eski, tecrübeli, vesaitli - ve Güneşin inkırazı üzerine yeniden kuvvetlenmiş - bir klübün karşısına, yepyeni Ankaranın Demirspor gibi yepyeni bir klübü çıkınca iftihar ederiz. Hem, unutmamalı ki, bu spor teşekkülü güzide bir mektebin müreffeh evlâdlarından değil de doğrudan doğruya halk çocuklarından terekküp ediyor. Onun zaferi, bütün şehirlerimizde, her vaziyetteki gençlerimize kuvvet ve cesaret verecektir.

Ancak dolaşan tevatürleri de önlemek, «hiç bir haksızlığa meydan verilmiyecektir!» kanaatini yaratmak ayrıca bir vazifedir. Zira adalet imanının bir kat daha kuvvetlenmesi, her hangi bir spor zaferinden çok daha ehemmiyetlidir. Onun için her türlü hakperverlik tezahürlerini göstermeli.

Şampiyonluk kadar ikincilik te şereflidir.

B. Hull silâh ambargosunun kaldırılmasını istiyor

Amerika, cihanın bu anormal ve nazik zamanında bitaraflığa dayanarak gözlerini kapayamaz

Ambargo ile Amerikanın harbe sürüklenmiyeceğini zannedenler, yanlış ve mantıksız bir hülyaya kapılmış oluyorlar

Japonyaya gönderilen bazı maddelere ambargo konulması için Âyan meclisine bir teklifte bulunuldu

Vaşington 15 (A.A.) — Dün öğleden sonra Reisicümhur Roosevelt tarafından kongreye gönderilen mesajın metni şudur:

«Âyan meclisi hariciye encümeninin 11 reye karşı 12 rey ile sulh ve bitaraflık meselesi hakkındaki kararını kongrenin gelecek içtima devresine bıraktığını öğrendim. Tarafımdan tamamile tasvip edilen Hariciye Nazırının bir beyannamesini leffen gönderiyorum. Bu vesikanın dikkatle tedkik edileceğini ümid ederim. Sulh davası ve Amerika'nın bitaraflığı ve emniyeti için kongrenin bu içtima devresinde elzem olan bu kararı ittihaz etmesinin pek arzuya şayan olduğu keyfiyeti benim için bir müddettenberi pek açık bir hakikat mahiyetini almıştır. Dünyanın hali hazırdaki vaziyeti karşısında bu kanaatimi değiştirmek için hiç bir sebep göremiyorum.»

Altı sahifeden ibaret olan B. Hull'ün beyannamesinde muhariplere yardım gönderilecek silâhlara ambargo konması usulünün kaldırılmasını Amerika hükûmetinin hangi sebeplerden dolayı istediği izah edilmektedir.

B. Hull'ün mesajı ve esbabı mucibesi

Vaşington 15 (A.A.) — B. Hull'ün mesajında Amerika tarafından takip edilen harici siyasetin temel taşının memlekette sulhün ve emniyetin muhafazasından, hukuku düvelin ve beynelmilel hüsnüniyetin takviyesinden ibaret olduğu kaydedilmektedir.

«Sulh, çok kıymetli, harp, çok tahripkârdır.» Amerika halkı ve hükûmeti, sulhün idamesi hususundaki adilâne ve meşru yardımlarını esirgememelidirler. Hali hazırdaki tehlikeli vaziyette bizim gibi sulhperver bir millet, anormal ve nazik şartlar mevcud değilmiş gibi bir sulh ve bitaraflık siyaseti formülüne dayanarak nezaketen gözlerini kapayıp, kulakalrını tıkayamaz.

Bu tehlikeli anda sulh ve bitaraflık meselesine ve gelecek aylar zarfında Amerikanın emniyet ve menfaatleri üzerinde yapacağı tesirlere büyük bir ehemmiyet atfetmek lâzımdır. Kanaatime göre bu mesele, büyük bir dikkat ve itina ile tedkik edilmeli ve mânasız bir teehhüre meydan verilmeden hükûmetçe bir karara bağlanmalıdır.»

(Devamı dördüncü sahifede)

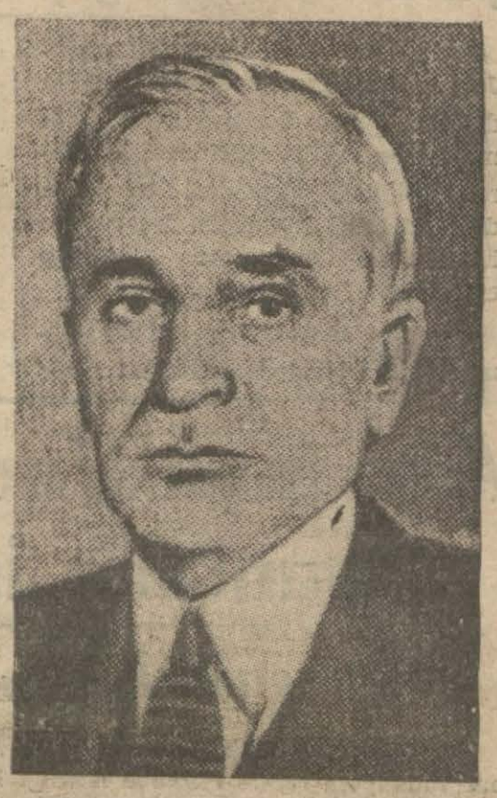

Silâh ambargosunun kaldırılması için kongreye bir mesaj gönderen Hariciye Nazırı B. Hull

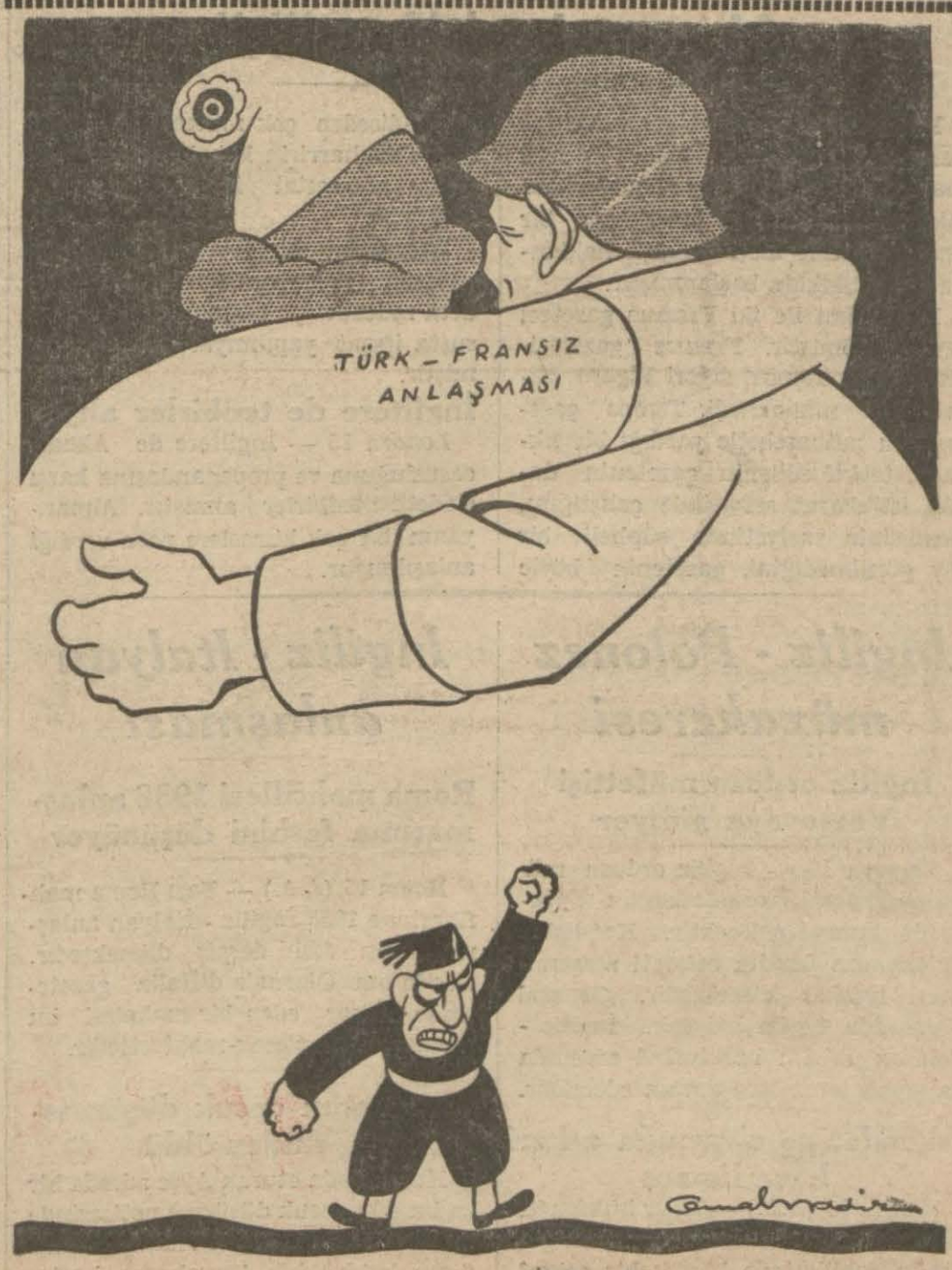

«Tavşan dağa küsmüş...»

(İtalya, Türk - Fransız anlaşmasına itiraz etti) — Gazeteler —

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Prens Pol Londraya hareket etti

Ingiliz ricalile mühim görüşmeler yapacak

Belgrad 16 — Kral naibi prens Pol dün Londraya hareket etmiştir. Seyahat hususi mahiyettedir. Fakat prens, İngiliz hükûmet ricalile mühim görüşmeler yapacaktır.

Svetkoviç kabinesinde yapılacak değişiklik prensin avdetine bırakılmıştır.

Ingiliz - Japon müzakeresi kesilecek mi?

Japonlar Ingilterenin bütün Çin politikasını değiştirmesini istiyorlar

Tokyo 16 — Siyasî mahafil İngiliz - Japon müzakeresi hakkında nikbin değildir. Japon Hariciye Nazırı, ilk mülâkatta İngiliz sefirinden, İngilterenin Çindeki vaziyetini tamamen değiştirmesini istemiştir. Bu suretle konferansın açılmasını müteakip esaslı ihtilâf çıkmıştır.

Tiyençin 16 — Japon ordusu namına söz söylemeğe salâhiyettar bir zat gazetelere beyanatta bulunarak demiştir ki:

«İngiltere Japonyaya karşı hasım vaziyetini değiştirmezse Japonya, İngiltereyi de Şang - Kay - Şek gibi başlıca düşman addedecektir. İngiltere müzakereyi yalnız Tiyençin meselesine hasretmek isterse müzakere derhal duracaktır. Japonya, konferansın neticesiz kalması ihtimaline karşı her türlü tedbirleri almıştır.

Almanya Varnada serbes mıntaka istememiş

Bu hususlaki şayia tekzip edildi

Berlin 16 — Salâhiyettar mahafil Almanyanın Karadeniz sahilinde Varna limanında serbes mıntaka istediği hakkındaki haberin doğru olmadığını bildirmektedir.

Bulgaristan da bu haberi tekzip etmiştir.

Fransada Alman casusları yakalanıyor

Iki Fransız gazeteci ile iki Alman tevkif edildi

Paris 16 — Hükûmet Fransada yabancı propagandasına karşı şiddetli faaliyete geçmiştir. Yabancı parasile çıkan bir kaç gazete kapatılmış, bir kaç gazetenin malî vaziyeti hakkında da tahkikata başlanmıştır.

İki Alman ile iki Fransız gazeteci tevkif edilmiştir. Fransız gazetecilerden biri Temps, diğeri Figaro gazetesinde muharrirdi. Temps gazetesi bu münasebetle yazdığı bir fıkrada, tevkif edilenin gazetenin dahilî istihbarat servisinde çalıştığını, kendisinin vaziyetinde şüpheli bir şey görülmediğini, gazetenin böyle bir hadiseden çok müteessir olduğunu ve muharririn kabahati varsa cezasını görmesini istediğini bildirmektedir.

Başvekâlet bir tebliğ neşrederek yabancı propagandalara karşı şiddetli mücadeleye başlandığını, bu hususta ifşaat yapılmıyacağını bildirmiştir.

İngiltere de tedbirler alıyor

Londra 15 — İngiltere de Alman casusluğuna ve propagandasına karşı şiddetli tedbirler almıştır. Almanyanın bir çok kimselere para verdiği anlaşılmıştır.

Ingiliz - Polonez müzakeresi

İngiliz ordusu müfettişi Varşovaya gidiyor

Varşova 16 — İngiliz ordusu müfettişi general İronside bugün tayyare ile buraya gelecektir. Kendisine Polonyanın Londra sefareti ataşemiliteri refakat etmektedir. General Varşovada 4 gün kalacak, İngiliz - Polonez erkânı harbiyeleri arasında başlayan temaslara devam edecektir.

İskenderiye civarında askerî hava limanı

Kahire 15 (A.A.) — Mısır hükûmeti İskenderiye civarında kâin Mariut gölünün sahillerinde büyük bir askerî hava limanı ihdası imkânlarını araştırmaktadır.

Ingiliz - Italyan anlaşması

Roma mahfilleri 1938 anlaşmasının feshini düşünüyor

Roma 15 (A.A.) — Bazı Roma mahfillerinde 1938 İngiliz - İtalyan anlaşmalarının feshi derpiş dilmektedir. Gayda'nın Giornale d'İtalia gazetesinde intişar eden bir makalesi bu şayiayı teyid edecek mahiyettedir.

Bir kadın çocuk düşürmesinden öldü

Kumkapıda oturan Ayşe adında bir kadın dün çocuk düşürme neticesinde fazla kan zayi etmiş ve tedavi edilmek üzere kaldırıldığı Cerrahpaşa hastanesinde vefat etmiştir. Ayşe üç çocuk anasıdır.

Iktisad Vekili Ineboluda

B. Hüsnü Çakır, Üzülmez mıntakasındaki maden ocaklarını tedkik etti

Zonguldak 15 (A.A.) — Dün Ereğli limanı hakkında tedkikatta bulunmak üzere Ereğliye gitmiş olan Nafia Vekili general Ali Fuat Cebesoy, akşam üzeri buraya gelmiş ve buradan Eğe vapuruna binerek İneboluya gitmiştir.

Zonguldak 15 (A.A.) — İktisad Vekili Hüsnü Çakır dün Üzülmez mıntakasındaki maden ocaklarını ve sanayi tesisatını, amele evlerini tedkik etmiş ve şereflerine dün akşam bir ziyafet verilmiştir.

İktisad Vekilimiz bugün de tedkiklerine devam etmişlerdir.

Nafia Vekili Ankaraya dönüyor

Çankırı 15 (A.A.) — Nafia Vekilimiz Zonguldak ve İneboluda tetkiklerini bitirerek bugün öğle üzeri şehrimizi şereflendirmiş ve memurlarla halk tarafından hararetle karşılanmışlardır. Vekil öğle yemeğini Partide yedikten sonra Ankaraya doğru yollarına devam etmiş ve memurlar ve kalabalık halk kütlesi tarafından teşyi edilmiştir.

Hava hücumlarına karşı müdafaa

İzmir 15 (A.A.) — Hava taarruzlarına karşı pasif korunma komisyonu toplantılarına devam ederek şehrin hava hücumlarına karşı müdafaasında tatbik edilecek plânları hazırlamıştır. Bu plân, şehir halkının hemen hepsine hava taarruzlarına karşı müdafaa vazifesi tahmil etmektedir.

Von Ribbentrop Balkanlara gelecek

Sonbaharda Belgrad ve Sofyayı ziyaret edecek

Roma 15 — Berlinden bildirildiğine göre Almanya Hariciye Nazırı von Ribbentrop sonbaharda Belgradı ve Sofyayı ziyaret edecektir.

Jeoloji talebemiz

Cenevrede ve gittikleri yerlerde çok iyi bir kabul gördüler

Cenevre 14 (A.A.) — Anadolu ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Profesörleri Hâmid Nâfiz Pamir'in riyasetinde muhtelif memleketlerde bir tedkik seyahatine çıkmış bulunan İstanbul üniversitesi jeoloji fakültesi talebelerinden mürekkep bir talebe grupu birkaç gündenberi burada bulunmakta idiler.

Talebelerimiz buraya gelişlerinde profesör Pittard ve jeoloji profesörü Jinsen tarafından karşılanarak ikametlerine ayrılan pansiyonlara yerleştirilmişlerdir.

Üniversitelilerimiz burada kaldıkları müddetçe Yunfrav dağına çıkmışlar ve Lalev dağı ile Samonik dağında tatbikat ve tedkikatta bulunmuşlardır. İsviçreden İtalyaya geçmiş bulunan talebelerimiz Cenevredeki ikametleri esnasında pek samimî bir kabul görmüşlerdir. Ve profesör Pittard tarafından şereflerine, Cenevre üniversitesi profesörlerinden bir çoklarının da hazır bulunmuş oldukları güzel bir çay ziyafeti ve bir akşam yemeği verilmiştir. Bundan başka Cenevre kantonu tarafından da talebelerimiz şerefine Enar sarayında parlak bir resmi kabul tertib edilmiştir.

Buraya kadar olan seyahatleri hakkında verdikleri izahata nazaran talebelerimiz geçtikleri her yerde iyi bir kabul ve müzaheret görmüşlerdir.

Bulgaristanda bulundukları esnada iki Bulgar jeoloji profesörü tarafından kendilerine Bulgaristanın jeolojisine ait değerli malûmat verilmiş ve talebelerimiz Şipka boğazından ve Tunadan geçerek Romanyaya girmişlerdir.

Üniversitelilerimiz, Romanyada çok samimî bir kabul görmüşler ve buranın tarihî bir kısım eserlerini gördükten sonra bir Rumen profesörünün refakatinde Kampina petrol madenleri ile diğer maden havzalarını gezmişler ve tedkiklerde bulunmuşlardır.

Yeni Paris İngiliz sefiri

Londra 15 (A.A.) —Hariciye Nezaretinden tebliğ edilmiştir.

Kral, Belgrad'daki fevkalâde murahhas ve elçi Ronald Hugh Cambell'in sonbaharda tekaüd edilecek olan Eric Phipps'in yerine Paris'e büyük elçi olarak tayinini tasdik etmiştir.

B. Daladier'nin 14 temmuz bayramında mühim nutku

Tahakküm teşebbüslerine karşı istiklâllerini korumağa karar veren milletlerle beraber hareket edeceğiz

Paris 15 (A.A.) — Dün öğleden sonra Fransız ihtilâlinin 15 inci yıldönümü münasebetile bir nutuk söyleyen Daladier, demiştir ki:

— Biz, hiç kimseyi tehdid etmiyoruz ve istilâ hülyaları peşinde koşmuyoruz. Sadece milletler arasında sulhün hüküm sürmesini istiyoruz. Medeniyetin selâmetini temin edecek yegâne çare olan bir doğruluk ve teşriki mesai zihniyeti ile sulhü muhafaza etmek için bütün gayretimizi sarfetmeğe azmetmiş bulunuyoruz. Fakat her tehdid ve her tahakküm teşebbüsü karşısında Fransız hürriyetlerini müdafaa edeceğiz ve istiklâllerini korumağa karar veren bütün milletlerle beraber hareket edeceğiz.

Paris 15 (A.A.) — Lebrun, dün İngiltere Kralına hitaben çektiği telgrafa şu cevabı almıştır:

«Bu büyük millî bayramı Fransız arkadaşlarile birlikte tesid eden kara, deniz ve hava ordularına mensup müfrezelerin hükûmet merkezinde bulunmaları dolayısile memnuniyetinizi pek nazikâne bir lisanla bildiren telgrafınızdan dolayı size hararetle teşekkür ederim. İngiliz kuvvetleri mümessillerinin bu bayrama iştirak ettiklerini düşünmekle bahtiyarım.

Onların bu ziyareti memleketlerimizin kuvvetleri arasındaki sıkı teşriki mesainin bir delili olduğu gibi Paris halkı tarafından parlak bir surette karşılanmaları da bizi birleştiren derin dostluğun sembolüdür.»

Çin Başkumandanı mareşal Çang - Kay - Şekin millete mesajı

Iki senede bir milyon zayiat veren Japonya müthiş müşküller içinde çırpınıyor

Chung - King 15 (A.A.) — Çin istiklâl harbinin ikinci yıldönümü münasebetile başkumandan Çang - Kay - Şek, millete hitaben bir mesaj göndermiştir. Çang - Kay - Şek, bu mesajında geçen sene içinde Çinin kendisine nihaî zaferi temin edecek olan şartların büyük bir kısmını tahakkuk ettirmeğe muvaffak olduğunu gururla kaydettikten sonra şöyle demektedir.

«Silâhlı müdafaa ve millî kalkınma eserini tahakkuk ettirmek için memleketin içinde ve dışında bulunan bütün Çinliler büyük bir gayretle çalışmalıdırlar.»

Başkumandanın mesajında, harbin ilk senesinde Japon kuvvetleri Çinde 800 kilometre kadar ilerledikleri halde ikinci sene içinde muharib Japon kıtaları adedinin arttırılmasına rağmen ancak 310 kilometre ilerliyebildikleri hatırlatılmaktadır.

Japonlar, kendileri de itiraf ettikleri veçhile bu ikinci senenin mart ayına kadar bir milyon kişi zayiat vermişlerdir.

Japonların karşılaştıkları muvaffakıyetsizlikleri gözden geçiren başkumandan siyasî sahada Japonyanın prens Konoyenin harb Kabinesinin dağılışının sarsıntısını hissettiğini, iktisadî sahada Japonyanın gittikçe artan işsizlikle, hububat fiatlerinin yükselmesile ve ziraî vaziyeti vahimleştiren ihtiyat altınlarının azalmasile mücadele ettiğini kaydeylemektedir.

Ruhî sahada Japonya hakikî bir muamma karşısında bulunmaktadır. Zira memleket dahilinde olduğu kadar, ordu içinde de harb aleyhdarlığı gittikçe artmaktadır.

Diplomasi sahasında Japonya gittikçe yalnız kalmakta ve Roma - Berlin mihverine iltihaka bir türlü karar verememektedir.

Bütün bu mülâhazalardan sonra başkumandan 100 mil uzunluğunda olan yolun 90 milinin katedildiğini ve Çine nihaî zaferi temin için her zamandan ziyade gayretleri birleştirmek lâzımgeldiğini millete hatırlatmaktadır.

Abdülfettah paşa

Dün akşam Pireden memleketine hareket etti

Atina 15 — Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya paşa, dün şehrin tarihî âbidelerini gezmiş ve Sesil otelinde şerefine verilen ziyafette bulunmuştur.

Yunan Başvekili B. Metaksas, Mısır Hariciye Nazırına Atinanın temaşaya değer yerlerinin fotoğraflerini muhtevi bir albüm hediye etmiştir. Yunan - Mısır cemiyeti bugün Mısırlı Nazırın şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir.

Abdülfettah Yahya paşa maiyeti ile beraber bu akşam Romanya vapuruyla memleketine müteveccihen hareket etmiştir.

Bir römorkör bir motöre çarparak parçaladı, nüfusça zayiat yok

Liman idaresinin otuz numaralı römorkörü, köprü gözünden geçmekte iken Bilâl kaptanın idaresindeki Ördek isminde bir motöre orta yerinden çarparak parçalamış, motördekiler denize dökülmüşlerse de etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır.

Kazayı yapan römorkör kaptanı hakkında tahkikat icra edilmektedir.

Esrarengiz bir gemi

Japonlar, evsafını gizli tuttukları büyük bir gemiyi denize indirdiler

Londra 15 — Daily Telegraph gazetesinin bahrî müşaviri, Japonyada Yokohama tersanesinde Skokaku namile büyük bir geminin denize indirildiğini haber veriyor. Bu gemi, esrarengiz bir mahiyeti haizdir. Japonların bahrî inşaatta gösterdikleri sıkı ketumiyet hasebile bu gemi hakkında tafsilât almak mümkün değildir.

Maamafih bu gemi, bahriye erkânı harbiye reisinin, Bahriye Nazırının ve imparatorluk hanedanına mensup iki zatın huzurunda denize indirildiği cihetle, mütadın fevkinde bir şey olduğuna şüphe bırakmıyor. Ağlebi ihtimal bu gemi, 1938 senesindenberi inşasına başlanan 40,000 tonluk üç büyük zırhlıdan biri veyahut büyük bir tayyare gemisi olacaktır.

Tapu ve kadastro umum müdürlüğü

Ankara 15 — Tapu ve kadastro umum müdürü B. Cemal tekaüde sevkedilmiştir. Umum müdürlüğe, uzun müddet tapu ve kadastroda müşavirlik etmiş olan Dahiliye Vekâleti Belediyeler imar müdürü B. Halid Ziya Türkkan tayin edilmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Konuşma dilinde tedenni var

— Romanlarınızı, hikâyelerinizi okuyoruz. Fakat fıkraları pek lûgatlı yazıyorsunuz; onun için okuyamıyoruz! - dedi.

— Lûgatlı mı?

Hayret ettim. Münakaşaya tutuştuk. Şu hakikatle karşılaştım: Muhatabımın lûgatçesi pek dardı. Amma ne gibi? Meselâ «muhatap» kelimesini bilmiyor; «lûgatçe» kelimesini gene bilmiyor.

Bunların ne demek olduklarını anlattım.

— «Muhatap» demem, efendim. «Karşımdaki» derim; yahud «konuştuğum» derim... «Lûgatçe» yerine de «kelime» sözünü kullanırım... Aşağı yukarı ne demek istediğim anlaşılır! - dedi.

— Fakat çerkesçe, boşnakça gibi diller istisna edilirse, her medenî ve büyük lisanda «karşımdaki» ve «konuştuğum» sözlerinin yanında bir de «muhatap» mefhumunun karşılığı vardır. «Lûgatçe» ise mahiyet itibarile «kelime» ve «söz»den başkadır... Koyun sürüsünü dağıtıp keçiye Abdürrahman çelebi demenin mânası var mı?

— Anlıyamadım.

— «Koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abdürrahman çelebi derler» ya hani.

— Haberim yok.

— Ay bu meseli de mi bilmiyorsunuz?

Lâftan yana züğürd olmasına rağmen zekâsı ve samimiyeti yerindeydi.

— Bilmiyorum... - dedi. - Bu da eskimiş ve ölmüş sözlerden biri olacak.

Bundan sonra artık merak oldu. Hani yirmisinde yirmi beşinde alımlı çalımlı kadınlı erkekli ve kimi olimpiyatcı, kimi Hollivutçu, kimi plâjcı, kimi flörtçü bir kalabalık zümre var ya. Onların mümessillerile konuşurken şöyle bir yokluyorum. Bilmedikleri kelimelerden nümuneler:

Kerih, müstekreh, yele, zirve, boyunduruk, usare, yakamoz, lombuz, anafor (hile mânasında olanı biliyorlar!), ırmak (suya dair birşey dediler.) zeberced, akik, zuhal, (mağaza ismi diyorlar!)

Daha bu kabîl yaşıyan kelimeler.

Bunlar «dide» kabilinden olsalardı, diyecektik ki, karşılığında «göz» var. Fakat «yele» yerine «aslanın saçı» mı diyecekler? Öyleyse gitgide, «telve» yerine, «kahvenin tortusu»... «Tortu» da unutulup «posa»... O da unutulup «kahvenin çamuru», yahud «kahvenin ıslak toprak gibi şeyi»...

Meseller de öyle! Bir Türk «Abdürrahman çelebi» yi bilmez mi?...

Muharririn kalemi dolaşıyor:

Eyvah!... Ne yazayım, nasıl yazayım ki, anlasınlar?... Hele insanın gayesi geniş bir tabakaya okutmak olursa...

Konuşma dili eskiden ümmilerin ağzında bile bugünkü yarı okumuşların ağzında olduğu derecede fakir değildi. Bunun karşısında bir muharririn vazifesi gradoyu düşürmek değildir. Zaten hiç birimizin lûgat paraladığımız yok. Fakat «anlamıyanlar çok!» diye yazı dilini olsun büsbütün sade tirid haline sokmamalı, «kısa cümle, basit ibare» yoluna gitmemeli. Bari güzel türkçe yazıda yaşasın.

(Vâ-Nû)

Çubukludaki Hidiv köşkü bahçesi halka açılacak

İki sene evvel Belediye tarafından satın alınan Çubukluda Hidiv köşkü ile bahçesi tanzim edilmiştir. Belediye, köşkten bilâhare istifade edilmek üzere bahçeyi bugünlerde halka açmağa karar vermiştir. Hiç bir duhuliye alınmaksızın bir park gibi halk tarafından gezilecektir.

Hava tehlikesine karşı koruma komisyonu

Hava tehlikesine karşı koruma komisyonu, bugünlerde seferberlik şubesi müdürü B. Nailin reisliği altında bir toplantı yapacaktır. Bu toplantıda hava tehlikelerinden koruma talimatnamesi hükümlerine göre halkın, binaların ve hayvanat ile diğer mevaddın hava tehlikesinden korunma çareleri etrafında yeni kararlar verecektir.

ŞEHİR HABERLERİ

Ikinci ekmek

Belediye faydasından ziyade zararı görülen bu ekmekleri kaldırıyor

Belediye, fakir halkın ihtiyacını göz önünde tutarak birkaç sene evvel ikinci nevi bir ekmek daha çıkarmış, fakat bundan beklenilen fayda hasıl olmamıştı. Bundan başka piyasada ikinci nevi ekmeğin bulunması, bazı mahzurlara da sebebiyet vermiştir: Birinci nevi ekmekten yirmi para daha ucuza satılan bu ekmeğin büyük bir ucuzluk temin etmedikten başka bazı fırınların ikinci nevi ekmeğin çeşnisini kullanarak birinci nevi çıkardıkları ve bunu birinci nevi diye sürdükleri görülmüştür.

Belediye, faydasından ziyade halk için zararı görülen ikinci nevi ekmeği kaldırmağa karar vermiştir.

Diğer taraftan Belediye bu aralık ekmek narhını da kaldırmağı düşünmüştür. Fakat henüz ekmek fabrikaları tesis edilmeden ve ekmek işi doğrudan doğruya Belediyenin idaresine intikal etmeden narh kaldırıldığı takdirde, ihtikâra meydan verilmesinden korkulmuştur. Bilhassa fırıncıların aralarında şirket kurarak rekabetsiz istedikleri fiate ekmek satacakları düşünülmüştür.

Belediye, şehirde satılan ekmeklerden bir kısmının bozuk evsafta olduğunu göz önüne alarak, ekmeklerin ıslahı için, Ekmekçiler cemiyeti nezdinde teşebbüste bulunmuştur. Ekmekçiler cemiyeti, ekmek halitasının düzelmesi için yeni çeşni tutulması lüzumunu ileri sürmüştür. Bu maksadla Ekmekçiler cemiyeti reisi B. Ahmed yarın Belediyeye gelerek yeni bir ekmek çeşnisinin tutulması için Ekmekçiler cemiyetinin mütalâasını bildirecektir. Belediye, cemiyetin bu teklifini tedkik edecek, bilhassa ekmeklerin ıslahı için bazı tedbirler alacaktır.

Feci bir avlanma

14 yaşında Muzaffer, arkadaşı Mehmedi kalbinden vurdu

Dün Rami civarında feci bir kaza olmuş, 14 yaşında bir çocuk, gene kendisi kadar küçük bir arkadaşını tüfekle kalbinden vurmuştur.

Eyüpte, Ramide Hüseyinağa sokağında oturan 14 yaşında Mehmed, ayni yaşta arkadaşı Muzaffer ile Kazıklıbağ civarında avlanmağa çıkmıştır. Muzaffer, elindeki tüfekle oynarken tetik düşmüş ve çıkan kurşun arkadaşı Mehmedin kalbine isabet ederek ağır surette yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı çocuk imdadı sıhhî otomobille Gureba hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır. Yaralı çocuğun hayatından ümid yoktur.

Cenup vilâyetleri rekoltesinde fazlalık

Ege, Trakya ve cenup vilâyetleri mıntakalarında 1939 senesi rekoltesi idrak edilmiştir. Hububat ve zahirenin bir kısmı tamamen harmanlanmış ve ambarlara kaldırılmıştır. Bu seneki mahsul, geeçn seneye nazaran yüzde 25-30 nisbetinde fazlalık arzetmektedir.

Araba çarptı

Tevfik isminde birinin idaresindeki araba, taş yüklü olarak Yedikulede Kazlıçeşmeden geçmekte iken o civarda oturan sekiz yaşlarında Mehmed isminde bir çocuğa çarparak muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebep olmuştur. Polis, arabacıyı yakalıyarak mahkemeye vermiştir.

Kocasından dayak yediğinden şikâyetçi

Beyoğlunda Asmalımescidde oturan bayan Fikriye zabıtaya müracaat ederek, kocası İsmail tarafından ağır surette dövüldüğünü beyan etmiştir.

Polis, kadının bu müracaatı üzerine kocasını yakalıyarak hakkında kanunî takibata girişmiştir.

Karilerimizin mektupları

Tozdan bunalıyoruz!

Bizler, haftada iki gün, yani perşembe ve pazartesi günleri pazar kurulan Şişlide Âbidei Hürriyet caddesinde oturanlarız. Salı ve cuma günleri sabahleyin saat dört, beş raddelerinde tanzifat amelesi pazarcıların bırakmış oldukları süprüntüleri temizlerler. Fakat tozları öyle bir surette havalandırırlar ki bu sıcak havalarda pencere açmak muhaldir. İnsan boğulmak derecesine gelir. Tanzifata memur olan bir onbaşı ve yahut sırasile daha büyük ve daha büyüğü bir kere gelip baksa da bizlerin o tozları nasıl ciğerlerimize nüfuz ettirdiğimizi bir kerecik görse; ve ayni zamanda biraz da kendisi teneffüs etse! O vakit zannedersem evvelâ o mahalli bir arozözle sulayıp sonra süpürmeğe başlanır. Yağmur yağdığı günler toz olmadığı halde emir verilmiş olduğundan, sulanmağa lüzum olmıyan mahallerin sulanmakta olduğunu görüyoruz. Asıl elzem olan bir mahalde sulamak âdeti ihdas edilemez mi?

Mezkûr civar sakinleri namına: Refik

Şehir meclisi

15 ağustosta içtimaa daveti kararlaştırıldı

Elektrik, Tramvay, Tünel idarelerinin bütçe ve kadrolarını tanzim etmek ve kanundaki diğer hususat hakkında kararlar vermek, ayni zamanda Belediyeler bankasından istikraz edilecek beş milyon lira için Belediye hissesi yüzde on gümrük hasılatını istikraz karşılığı olarak göstermek için Umumî meclisin 1 ağustosta içtimaa daveti düşünülmüştü.

Fakat gerek Belediyenin ve gerek Belediyeye merbut müesseselerin yeni Barem kanununa göre, Barem cedvellerinin de Meclisin tasdikinden geçirilmesi lâzımgeldiğinden, bu cedvellerin tamamile ihzarı için Meclis 15 ağustosta toplanacaktır.

Inhisarlar Vekili

Bugün Ege vapurile İzmire hareket ediyor

Gümrük ve İnhisarlar Vekili bay Raif Karadeniz, Vekâlete bağlı müesseselerdeki tedkiatına dün de devam etmiştir. Bay Vekil, dün sabah 9,30 da Karaköyde Ömerabid hanındaki İnhisarlar umum müdürlüğüne gelmiş, burada bir müddet meşgul olduktan sonra, öğleye doğru, Bankalar caddesindeki İnhisarlar muhasebesine giderek tedkikatta bulunmuştur. Vekilin şehrimizde alkollü içkilerin derecesi ve istihlâk nisbeti ile meşgul olduğu anlaşılmıştır.

Gümrük ve İnhisarlar Vekili bay Raif Karadeniz, bugün saat 11 de Ege vapuru ile İzmire hareket edecek orada inhisar müesseselerinde tedkikat yaptıktan sonra çarşamba günü ayni vapurla şehrimize avdet edecektir.

Tayyareleri parmaklık üzerinden seyrederken

Yeşilköyde oturan on üç yaşlarında Faik, bahçede oynamakta iken, o sırada geçen tayyareleri iyice seyredebilmek için bir demir parmaklığa çıkmış, fakat bu sırada müvazenesini kaybederek düşmüş ve muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Faik, Şişli Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

Kahveci Mustafaya taarruz edenler

Galatada Serçe sokağında oturan kahveci Mustafa, zabıtaya müracaat ederek, o civarda oturan Ali, Raif, İbrahim ve Ahmed isimlerinde dört kişi tarafından taarruza uğradığını, döğülüp yaralandığını iddia etmiştir. Polis, bu iddia üzerine suçluları yakalıyarak mahkemeye vermiştir.

Hoşaftan zehirlendi

Büyükderede Ekser sokağında 44 numaralı evde oturan bayan Enise pişirdiği hoşaftan zehirlenmiş ve tedavi edilmek üzere Beyoğlu Belediye hastanesine nakledilmiştir.

Denizdeki cesed

Boğulan kadının Refika olduğu anlaşıldı

Dün sabah Eyüpte Bahariye civarında bir fabrikanın rıhtımı önünde bir cesed bulunmuştur.

Cesed, kırk, kırk beş yaşlarında tahmin edilen bir kadına aittir. Üzerinde bir ceket, etek, başında başörtü bulunmaktadır.

Cesedi gören fabrika işçileri, zabıtayı haberdar etmişler, polisler sahile çekerek bir tarafta muhafaza altına almışlardır. Doktor tarafından yapılan muayene neticesinde, cesedde yara ve bereye delâlet edecek hiçbir iz görülememiştir.

Zabıta, cesedin hüviyetini tesbit için tahkikata başlamış ve boğulmuş kadının Eyüpte, Dökmecilerde oturan bayan Refika olduğunu meydana çıkarmıştır.

Refika, zengince olmakla beraber, muhtelüşşuur imiş. Dün sabah Refika, Saime adında bir arkadaşile Eyüpte deniz kenarında gezerken görülmüştür. Saime, meydanda olmadığı cihetle, zabıta kendisini aramaktadır. Refikanın cesedi otopsi için morga kaldırılmıştır.

Mısırdan gelen pamuk yağları

Mısırda hataya gönderilen bir parti pamuk yağı, oradan piyasamıza sevkedilmiştir. Kilosu 38 kuruştan olmak üzere bu yağlar tamamen satılmıştır. Bu seneki zeytin mahsulümüz iyidir. Nohud ve fasulye stoku bitmiş gibidir. Bu sebeple fiatler biraz yükselmiştir.

Keçi ve manda eti satan kasaplar

Keçi ve manda eti satan kasaplar bu cins et sattıklarını gösteren levhalar kullanmağa mecbur oldukları halde bu mecburiyete riayet edilmediği görülmüştür. Belediye, levhasız geçi ve manda eti satan kasapların cezalandırılmalarını tebliğ etmiştir.

Gazi köprüsü

Mukavele müddeti Cümhuriyet bayramına kadar uzatıldı

Belediye ile Alman firması arasındaki mukaveleye göre, Gazi köprüsü önümüzdeki ağustos ayında bitecek ve Belediyeye teslim edilecektir. Şirket köprünün inşasını geciktirirse her geçen gün için müteahhid, Belediyeye beş yüz lira zarar ve ziyan verecektir. Fakat Gazi köprüsünün Unkapanı ve Azapkapı taraflarındaki meydanlarının da tanzimi ayni şirkete verildiğinden - bu meydanların tanzimi de dahil olduğu halde - mukavele müddeti Cümhuriyet bayramına kadar uzatılmıştır. Köprü, Cümhuriyet bayramında açılacaktır.

Diğer taraftan Nafia Vekâletince kabul edilen tadile göre, Gazi köprüsüne evvelce konan tramvay rayları da tamamile kaldırılmıştır. Köprüye konacak tahta parkeler Fransadan geldiğinden, bugünlerde köprüye döşenecektir.

İngiliz firmalarının müracaatı

Bazı ithalâtçı İngiliz firmaları, Türkiye ile iş yapmak istedikleri piyasamızdaki alâkadarlara gönderdikleri hususî mektuplarda izah etmekte ve fiat istemektedirler. Alâkadarlar İngiliz firmalarının tekliflerini iyi karşılamışlar ve derhal muhaberata girişmişlerdir.

İmar programı

B. Prostun nâzım plânına göre beş senelik imar programının esasları Nafia Vekâletince tasvib edilmişti. Programın teferrüatı da tesbit edilmiştir. Bugünlerde Belediye riyaseti makamı tarafından tedkik edildikten sonra ağustosta toplanacak umumî meclise sevkedilecek ve meclisce kabul edildikten sonra tasdik için Vekâlete gönderilecektir.

İSTANBUL HAYATI

Beni de yersin!

Yalova vapurunun güvertesinde oturacak yer kalmamıştı. Orta kat salona indim. Karşımdaki kanapede iki erkekle altı yedi yaşlarında dört oğlan çocuğu, yanımda da üç kadın oturuyor, mütemadiyen gülüşerek konuşuyorlar. İstanbullu olmadıkları şivelerinden belli.

Vapur hareket ederken erkeklerden biri kibrit çöpü ile dişlerini karıştırarak etrafa bakındı:

— Otelden acele çıktık, adamakıllı kahvaltı edemedik. Yiyecek birşey alalım bari

Kapının önünde dolaşan simidciyi çağırdı. Yanındakileri birer birer saydıktan sonra:

— Dokuz kişiyiz amma, sen ihtiyaten beş tane fazla ver.

Vapur Sarayburnunu dönerken birer simidi bitirdiler. Karşımdaki soluk benizli, çöp boyunlu, sağ kulağında mavi boncuklu bir küpe sarkan sıska oğlan çocuğu simidin son lokmasını yutarken babasına döndü:

— Ben doymadım baba.

Babası derhal ihtiyat aldığı beş simidi de parçalayıp hepsine taksim etti. Birer de çay ısmarladı.

Kadıköy iskelesine yanaşırken adam pencereye uzandı:

İşte burası Kadıköyüdür. İnşallah bir gün de buraları gezeriz. O kadar güzel havası, suyu vardır ki, insan günde beş altı defa yemek yese doymaz. Bak bak, hava derhal tesirini gösterdi. Ben gene acıktım.

Yanındaki sepetten fıstık dolu kocaman bir kese kâğıdı çıkardı. Adaya kadar onu da bitirdiler. Sıska çocuk avuç avuç fıstıkları yutarken benim midem altüst oluyordu. Ada iskelesinde gelen satıcıdan da bir hayli kurabiye, çikolata aldılar. Birer çay daha getirtip onları da sildiler süpürdüler.

Adadan binen yolculardan yanıma oturan yaşlıca bir adam da hayretle onlara bakıyordu. Bir aralık sordu:

— Affedersiniz, bu erkek çocuğunun kulağındaki küpeyi pek merak ettim. Babası izah etti:

— Efendim, çocuklarımız yaşamıyordu. Dört çocuğumuz dünyaya geldi, hepsi öldüler. Allah cümleninkini bağışlasın, bu beşincisidir. Ahbaplardanbiri; «Çocuğun kulağına böyle küpe takarsanız yaşar.» dedi. Biz de taktık. Yalnız, yavrucağın midesi rahatsız. Onu tedavi ettirmek için İstanbula geldik. Doktor Yalova kaplıcasını tavsiye etti.

Köprüdenberi mütemadiyen öteberi yiyen çocuğun mide tedavisine getirildiğini duyunca aklıma bir hikâye geldi: Vaktile Rumeli tarafında bir Manastır varmış. Gelen misafirlere yemek verilirmiş. Bir gün bir misafir uğramış. Papas buna da yemek ikram etmiş. Evvelâ sofra ile ekmek getirmiş ve çorba da getirmek üzere mutfağa gitmiş. Elinde çorba tasile döndüğü zaman misafirin ekmeği bitirdiğini görmüş. Tekrar ekmek getirmeğe gitmiş, fakat o dönünceye kadar misafir bu defa da çorbayı bitirmiş. Bu hal birkaç defa tekerrür etmiş. Nihayet misafir:

— Artık ben doydum. Zaten midemden rahatsızım. Filân memlekette bir doktor varmış. Tedavi için oraya gidiyorum.

Demiş. Papas telâşla atılmış:

— Aman azizim. Sakın dönüşte buraya uğrama. Mideni de tedavi ettirirsen bu defa beni de yersin.

Cemal Refik

Tepebaşı bahçesinin tanzimi

Tepebaşında, şimdiki Asrî sinemanın yerinde yeni bir tiyatro binası yapılacağını yazmıştık. B. Prostun nâzım plânına göre Belediye imar müdürlüğü - Taksim bahçesi gibi - Tepebaşı bahçesinin de tanzim ve imârı için bir plân hazırlamaktadır. Eski Gardenbar binası yıktırıldıktan sonra Tepebaşı bahçesi bir kat daha genişleyip büyümüştür. Ancak eski Gardenbar binası ile Perapalas oteli arasındaki kısmın da Belediye malı olduğu anlaşıldığından bu kısım da Tepebaşı bahçesine ilâve edilmek suretile bahçe tanzim edilecektir.

Vali muavininin teftişi

Vali muavinlerinden B. Muzaffer, Silivri, Çatalca, Bakırköy kazalarının mua[illegible]tiş etmiştir.

Dün gece Galatada çok feci bir cinayet işlendi

Iki sarhoştan biri diğerinin karnını bıçakla açtı ve barsaklarını yere döktü

Dün gece yarısına doğru Galatada feci bir yaralama vakası oldu. Yaralı ölür halinde Beyoğlu hastanesine kaldırıldı. Vaka şudur:

Galatada Mumhane caddesinde 185 numarada oturan Hüseyin oğlu Turhan ile çiçekçi Vehbi ötedenberi arkadaştırlar. Son zamanlarda her nedense araları açılmıştır. Turhan gece bir meyhanede rakı içip evine giderken, yolda diğer bir meyhanede içen arkadaşı Vehbiye raslamıştır. İkisinin de kafası tütsülü olduğundan kavgaya tutuşmuşlar; etraftan yetişenler kavgacıları ayırmışlar, fakat biraz ileride tekrar buluşarak kavgaya devam etmişlerdir. Sarhoşlar gene ayrılmışsa da üçüncü bir defa daha buluşmuşlar ve bu buluşma Turhanın ağır yaralanmasile neticelenmiştir.

Sarhoşların üçüncü defa buluştukları yer Turhanın su dökmek üzere gittiği Berberler sokağıdır. Vehbi yavaş yavaş gelmiş ve bıçağını ansızın Turhanın arkasına saplamıştır. Turhan acı bir feryatla arkasına dönünce Vehbiyi görmüş ve kendisini müdafaa etmek istemişse de Vehbi ikinci bıçağı Turhanın karnına saplamış ve bıçağını aşağıya doğru sıyırarak karnını açmıştır.

Barsakları dökülen Turhan olduğu yere ölü gibi düşmüştür. Vehbi arkadaşını bir iki bıçak darbesile daha yaraladıktan sonra kaçmak istemiş ise de yakalanmıştır.

Turhan Beyoğlu hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır. Tahkikata devam ediliyor.

B. Hull silâh ambragosunun kaldırılmasını istiyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

B. Hull'ün mesajında silâhlara konacak ambargo hükmünün kaldırılması istenmekte ve şöyle denilmektedir:

«Bu hükmün ipkasını istiyenler, bu memleketin bu suretle harbe sürüklenmiyeceğine inananlardır. Bunlar, bu şekilde hareket etmekle Amerika efkârı umumiyesini bu yanlış ve mantıksız hülyaya inandırmak istiyorlar. Mantıksız, diyoruz, çünkü şimdi silâh, cephane ve sair harp malzemesi ticareti memnu olmakla beraber harp için bunlar kadar lâzım olan diğer maddelerin ticareti devam edebilecektir.»

B. Hull, bundan sonra evvelce tavsiye etmiş olduğu ve fikrine göre Amerikayı mümkün olduğu kadar harbe sürüklenmekten koruyacak olan bitaraflık programının altı noktasından bahsederek ambargonun kaldırılmasını istemektedir.

Mezkûr 6 nokta şunlardır:

1 — Amerika vapurlarının harp mıntakalarına girmelerinin menedilmesi,

2 — Amerika tebaasının harp mıntakalarından geçmelerinin tahdid edilmesi,

3 — Muharip devletlere gönderilecek eşyaya aid tasarruf senedlerinin ecnebi alıcıların namına devredilmesi,

4 — Kredi ve istikraz akdi hakkındaki mevcud kanunların ipkası,

5 — Muhariplerin menfaatine olarak Amerikada toplanacak ianelerin bir nizama bağlanması,

6 — Silâh ve cephane ihracatı için verilen ruhsatnameler hakkında şimdi tatbik edilen usulün ipkası.

B. Hull, uzun tedkikler neticesinde hazırlanan programın muhtemel bir harp zuhurunda Amerikanın sürüklenmesine mâni olacak en iyi bir formül olduğu kanaatindedir.

Bu suretle şimdiki kanunun yerine çok daha geniş ve fiili imkânları havi ve görünüşe göre, her türlü hadiseyi uzaklaştıracak mahiyette yeni hükümler ikamesi teklif edilmektedir.

Bu hükümler, şimdiki kanundan ziyade harbi güçleştirmekte ve memleketi sıkı bir bitaraflık çerçevesi içinde muhafaza etmekle beraber mümkün olduğu kadar Amerikanın harbe sürüklenmesi tehlikesini azaltmaktadır.

Mesaj, şöyle devam etmektedir:

«Hali hazırdaki vahim şartlar altında sulh, dünyanın bir kaç noktasında tehdid edilmekte olduğundan kökleşmiş olan kanaatime göre memleketin bir harbe sürüklenmesine mâni olmak için milletimiz Amerikanın ananevi siyasetile kabili telif olan her türlü nüfuzunu kullanmalıdır. Dünya harbi imkânlarını güçleştirmek yolunda atılacak ilk adım, budur.

Hükümetin de vazifesi, budur. Fakat bazı kimseler bunu takdir edemiyorlar. Hepimiz ayrı ayrı bilmeliyiz ki, umumi bir harbin patlaması, Amerikanın karşılaştığı tehlikeleri çoğaltır. Bu noktayı herkesin bilmesi lâzımdır.

B. Hull, şöyle devam etmektedir:

«Hükümetin teklif ettiği kanun, hukuku düvel kaidelerine olduğu kadar Amerikanın 150 senedenberi takip ettiği siyasete de uygundur. Hükümetin maksadı, muayyen bir ecnebi devlete yardım etmek ve yahut zarar vermek olsa idi, umumi bir harbin patlamasına mâni olmak için ananevi siyasetinin çerçevesi içinde senelerdenberi ısrarla elinden geleni yapmağa uğraşmazdı.

Yapılan propaganda silâhlara ambargo koymak usulünün terk edilmesi, hükümetin salâhiyetini arttıracak ve ipkası, bu salâhiyetleri tahdid edeceği hissini aşılamıştır.

Bu tekliflerin haklı olduğuna inanmak güçtür.

Amerikan piyasaları bilâistisna dünyanın bütün memleketlerine açık bulundurulduğu için ambargonun kaldırılmasile Reisicümhura munzam bir geniş salâhiyet verimliş olmaz. Ambargonun kaldırılması isteniyor, çünkü ambargo askeri kuvvetlerin arttırılmasında başa geçen devletlerin elinde bir kozdur.»

B. Hull, bundan sonra evvelce tavsiye etmiş olduğu ve fikrine göre Amerikayı mümkün olduğu kadar harbe sürüklenmekten koruyacak olan bitaraflık programının altı noktasından bahsederek ambargonun kaldırılmasını istemektedir.

«Bilhassa küçük milletler kendilerine silâh verebilecek olan Amerika gibi devletlere tabidirler. Sıkı bir zamanda onlara müdafaaları için lâzım olan vasıtaları vermekten imtina etmekle hukuku düvel kaidelerine uygun bir tarzda yaşayan sulhe bağlı milletleri müdafaadan âciz bir hale getirmeğe yardım etmiş oluruz.»

Japonyaya gönderilen eşyaya ambargo vazı teklifi

Vaşington 15 — Âyan meclisinin hariciye encümeni, Japonyaya gönderilen bazı maddelere ambargo konmasına dair Pittman tarafından yapılan teklifi müzakere etmiştir. İki taraftan birine karşı fark gözetici tedbirler alınmıyacağına dair 1911 de Amerika ile Japonya arasında akdedilmiş bir ticaret muahedesi mevcud olduğu için encümen bu teklif hakkında Hariciye Nazırı Hull'ün mütalâasını sormağa karar vermiştir.

Dün encümen, hiç bir karar ittihaz etmemiştir. Dünkü içtimaa iştirak eden âzaya göre projeye karşı şiddetli bir muhalefet vardır.

Âyandan bir çok kimseler bu projenin Japonlara Uzak Şarktaki Amerikan menfaatlerine doğrudan doğruya tecavüz etmek fırsatını vereceğinden ve Japonyanın bir mukabelebilmisil tedbiri olarak Amerikadan pamuk almaktan vazgeçmesinden korkmaktadırlar.

Istimlâk işleri

Takdiri kıymet komisyonları seçilmeden istimlâk muamelelerine başlanamıyacak

İstimlâk kanunundaki eski hükme göre istimlâk edilecek «gayri menkul»ler için gayri safi iradın on misli istimlâk bedelini teşkil ediyordu. Yeni tadil edilen şekle göre bu usul kaldırılmış, her «gayri menkul» için takdiri kıymet esas konulmuştur. Ancak takdiri kıymet komisyonlarının umumî meclis tarafından intihabı lâzım gelmektedir.

Belediyenin elinde imar plânına göre istimlâk edilecek yerler olduğundan 15 ağustosta toplanacak umumî meclis tarafından yeni bir kıymet komisyonu intihab edilmeden evvel istimlâk muamelelerine başlanamıyacaktır. Ancak Belediye, vakit kazanmak için istimlâk edilecek binalar hakkında şimdiden hazırlıklar yapmaktadır.

Attan düştü

Davutpaşada oturan Mümin oğlu İsmail isminde biri dün atla Edirnekapıya gelirken attan düşmüş ve sağ bacağı kırıldığı için Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Başına düşen beş kiloluk bir taşla yaralandı

Mecidiye köyünde Taşocağı sokağında 4 numaralı evde oturan Vecdi, dün Yüksekkaldırımda Hendek sokağından geçerken başına düşen beş kiloluk bir taşla yaralanmıştır. Tahkikat neticesinde bu taşı bir kaç çocuğun orada bir apartıman katından attıkları anlaşılmıştır. Zabıta bu çocukları arıyor. Yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

Ingilterede 200,000 kura efradının sevkine başlandı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Almanlar Moravyada tahkimat yapıyorlar

Varşova 15 — Buraya gelen haberlere göre Almanlar, Bohemyada Gruszewo ile Michalkowice arasında. tel örgüler ile mücehhez iki siper hattile Prydek civarındaki dağlık sırtlarda istihkâmat inşa etmişlerdir. Diğer taraftan öğrenildiğine göre Moravyada Hulezinde mühim bir Alman garnizon kuvveti gelmiştir.

Amerikan tayyare fabrikalarında yabancı işçilere yol veriliyor

New - York 15 (A.A.) — Amerikan tayyare fabrikalarında çalışan bütün ecnebî işçilerine yeni ihtiraların sırrını muhafaza etmek için yol verilmektedir.

Elde edilen malûmata göre yeni tayyarelere konan motörlerin kuvveti mevcud en iyi tayyarelerin motörlerine nisbetle yüzde 25 fazladır. Avcı tayyareleri 375 mil süratle uçabileceklerdir. Hakikî hava kaleleri olan bombardıman tayyarelerinin sürati ise 300 mildir.

İngilterede Alman propagandası

Londra 15 — Almanların Fransada yaptıkları propaganda, İngilterede de patlak vermiştir. Daily Express gazetesi, Fransız mukabil casusluk teşkilâtına mensub memurlar, İngiliz mukabil casusluk teşkilâtile birlikte çalışmak için Londraya gelmişler ve bütün İngiliz imparatorluğunda geniş bir Alman propagandasının yapıldığını gösteren vesikaları İngiliz meslekdaşlarına göstermişlerdir.

Daily Express birinci sahifesinde büyük başlıklarla İngiliz emniyet teşkilâtının İngilteredeki dinî harekette hâkim bir rol oynıyan bir Alman Nazi memuru ile refikasını meydana çıkardığını yazıyor. Diğer taraftan şık Alman kadınları, İngiliz kibar mahafiline hulûl etmek için İngiltereye gönderilmişlerdir.

Bu suretle Surreyde bir villâda genç Alman kadınlarının her hafta terzilik dersleri a'mak bahanesile toplandıkları meydana çıkarılmıştır. Polisin yaptığı araştırma neticesinde bu köşkün Alman propagandasının merkezlerinden biri olduğu sabit olmuştur.

Diğer taraftan İngiliz dahiliye nezareti mahafili, İngiltereye gelmekte olan Alman gazeteleri muhabirlerinin çokluğundan endişeye düşmüşlerdir. Yapılan tahkikat neticesinde bu Alman muhabirlerinin İngilterede kısa ikamet müddetleri esnasında faydalı malûmat toplamağa memur olduğu anlaşılmıştır.

Maamafih Daily Expresse İngiliz makamatı İngilteredeki bu tarz hareketin Paristekine benzemediği kanaatine varmışlardır. Alman parası, Nazi gazetelerile beyannamelerinin İskoçya limanlarında ekseriyetle alenen ve bazan gizli olarak neşr ve tamimine yaramaktadır.

Vefata sebebiyet vermiş

Üsküdar nüfus memuru B. Salih 8 ay hapse mahkûm oldu

Bir müddet evvel Üsküdar nüfus memuru B. Salih Üsküdar Ziraat bankasına aid motosikleti kendisi kullanarak ve motosikletin sepetinde Firdevs adında bir kadın olduğu halde Yakacıktan Üsküdara giderken Küçükyalı caddesinden motosikleti yolun kenarındaki bir taşa çarptırmış, bu çarptırma neticesinde sepette oturan Firdevs tepesi üstü düşüp beyni paraçalanarak ölmüştü.

Üsküdar asliye ceza mahkemesinde vefata sebebiyet suçundan dolayı Salihin muhakemesi yapılmış ve suçu sabit olduğundan cezayi hafifletici sebebler de göz önünde tutularak sekiz ay hapsine karar verilmiştir.

İskenderun müddeiumumîliği

Torbalı müddeiumumîsi B. Suphi Nahid Okay İskenderun müddeiumumîliğine tayin olunmuştur. B. Suphi Nahid Okay yeni vazifesine başlamak üzere dün İskenderuna hareket etmiştir.

Satye tahkikatı

Asliye ceza mahkemesi B. Malik Kevkebin tahliye talebini reddetti

Satye binası tahkikatına dördüncü sorgu hâkimi dün de devam etmiş, gelen müzakerelerin cevapları tedkik edilmiştir. Ankaradan beklenen istinabe evrakından bir kısmı henüz gelmediğinden tahkikat ikmal edilememiştir.

İlk sorguda tevkiflerine karar verilen maznunlardan B. Malik Kevkep tahliyesi için müracaat etmiş, dördüncü sorgu hâkimi bu talebi reddettiği cihetle B. Malik Kevkebin itirazı asliye dördüncü ceza mahkemesine verilmişti. Dün asliye dördüncü ceza mahkemesi evrakı tedkik ederek sorgu hâkiminin kararını yerinde bulmuş ve maznunun tahliye talebinin reddine karar vermiştir. Bundan başka maznunlardan tahliye talebinde bulunan yoktur.

Tahrir memurlarına hakaret eden Ahmedin muhakemesi

Belediye bina tahrir komisyonu azasından B. Ahmed, Hayri ve Sırrı evvelki gün Haseki civarında bir arsanın tahrir muamelesini yaparlarken o civarda kahvecilik yapan Ahmed bunların vazifelerine müdahale ve kendilerine hakaret etmiştir.

Ahmed hakkında, vazife esnasında memurlara hakaret suçundan dolayı evrak tanzim olunarak mahkemeye verilmiştir. Asliye dördüncü ceza mahkemesinde yapılan muhakemede maznun Ahmed suçunu inkâr etmiştir. Mahkeme, kendilerine hakaret edildiği iddiasında bulunan Belediye tahrir komisyonu azalarının Devlet memuru olup olmadıklarının tesbiti için evrakı müddeiumumîliğe iade etmiştir.

Ilk Hatay valisi ile mülâkat

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

huzurunda kahraman Hatayluları selâmlıyarak vazifeme başlıyacağım.»

— Hatayda meskûn bazı insanların hicret arzusuna kapıldıkları haberleri vardır. Bu doğru mudur ve bu hususta düşünceniz nedir?

«Cümhuriyet müessesemizin vatandaşlar arasında hiç bir mevzuda ne fark ve ne de istisna kabul etmediğini çok iyi bilirsiniz. Cümhuriyet valisinin başka türlü düşünmesine imkân yoktur. Cümhuriyetimizin şefkat ve adalet müesseseleri, istisnasız bütün vatandaşlar için seyanen istifade edilecek feyiz ve saadet kaynaklarıdır. Eğer Hatayda meskûn bir takım insanların Hatay anlaşmasının bazı hükümlerinden istifade ederek yuvalarını başka diyara nakle karar verdikleri hakkında aldığımız haberler doğru ise, Türk Cümhuriyetinin vatandaşlar için devamlı refah ve saadet vadeden geniş ve sıcak şefkat ocağından kendi riza ve ihtiyarlarile ayrılmak istemelerinin mânasını anlıyamadığımı ifade ederim. Ayni zamanda bu insanların yurt değiştirmenin güçlüklerine ve sıkıntılarına ve meşkûk âkibetlerine kendilerini kaptırmak için ne gibi tesirler altında hareket ettiklerini de kestiremiyorum. İnanmak istemediğim böyle bir karar karşısında muahede hükümlerine sadakate mecbur olan Cümhuriyet valisine bu hadiseye teessüf etmekten ve bu zavallı insanlara acımaktan başka yapılacak iş kalır mı?»

Hatayda 14 temmuz bayramı

Antakya 15 (A.A.) — 14 temmuz Fransız millî bayramı dolayısile dün burada Fransızlar tarafından bir tören tertip edilmiş ve geçid resmi yapılmıştır. Dost ve müttefik Fransanın millî bayramı Türk - Fransız teşriki mesaîsinin samimî bir tezahürüne vesile vermiştir. Türk ve Fransız kıtaatının iştirak ettikleri bu merasime bandomuzun çaldığı İstiklâl marşile başlanmış, bunu yine bandomuz tarafından çalınan Marseyyez takib etmiştir.

Müttefik kıtalar albay Şükrü Kanatlı ve albay Collet tarafından teftiş edildikten sonra geçid resmi başlamış, başta kahraman askerlerimiz olmak üzere jandarma alayı ve Fransız kıtaları, merasimde hazır bulunan hükûmet erkânı ve halkın sürekli alkışları arasında geçmişlerdir.

Merasimde fevkalâde murahhas B. Cevat Açıkalın, sabık konsolos B. Fethi Denli, askerî ve mülkî erkân ile şehrimizde bulunan Fransız kolonisi hazır bulunmakta idiler.

Barış sigortası

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Biz diliyoruz ki çok şükür harp doğuramamış nutukların zararlı kısırlığı yerine, yeni İngiliz faaliyeti faydalı bir sükûn ve rahat getirsin ve insanlığın gergin âsabı biraz dinlensin! Merak edince çabucak keşfolunur; bütün kâinat havasında durmadan dolaşan siyasî râşeler, iktisadî emniyetleri ne kadar tarümar etmekte ve bu yüzden bütün insanlık ne hesap edilmez ziyanlara uğramaktadır düşünüyor musunuz? Yazık değil mi?

Bugün en sayılı cihan mütefekkirlerinin hemen hemen hepsi tarafından müttefikan müdafaa edilen bir tez malûmdur: Umumî savaşa İngilterenin iştirak edeceği evvelden kestirilseydi, beşeriyet mukadderatı, insanlığa musallat olmuş en muazzam âfetten halâs olurdu diyorlar. İşte bizce büyük müttefikimiz bugün böyle bir sulh seferberliği yapmaktadır. O sebepledir ki kuvvetlerini tam bir âhenk içinde toplayışına şu adı verdik: Barış sigortası...

Fazıl Ahmed Aykaç

Ankara Borsası

15 Temmuz 1939
Esham ve Tahvilât

Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1	Sterlin	5.93
New-York	100	Dolar	126.6575
Paris	100	Frank	3.355
Milâno	100	Liret	6.66
Cenevre	100	İsviçre Fr.	28.5575
Amsterdam	100	Florin	67.3675
Berlin	100	Rayşmark	50.825
Brüksel	100	Belga	21.5125
Atina	100	Drahmi	1.0825
Sofya	100	Leva	1.56
Prag	100	Çokoslovak Kr	4.34
Madrid	100	Pezeta	14.035
Varşova	100	Zloti	23.8425
Budapeşte	100	Pengo	24.8425
Bükreş	100	Ley	0.905
Belgrad	100	Dinar	2.8925
Yokohama	100	Yen	34.62
Stokholm	100	İsveç Fr.	30.5375
Moskova	100	Ruble	23.9025

Hayırlı bir doğum

Etibank mühendislerinden bay Fazıl Heper'in 13/7/939 tarihinde bir oğlu dünyaya gelmiştir. Nevzada uzun ömürler dileriz.

İRTİHAL

Mülga Âyan âzasından merhum Manastırlı İsmail Hakkı efendinin büyük oğlu ve Mülkiye müfettişi Hayri Arar ve Sıhhiye Vekâleti müsteşarı Asım Arar ve Çatalca kaymakamı Hikmet Arar ve başkonsolos Ekrem Arar, Merkez Bankası şeflerinden Sedat Ararın büyük kardeşleri mülga Dahiliye Nezareti Kalemi mahsus müdürlüğünden mütekait Fuat Arar vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü pazar günü saat 11 de Beyoğlu hastanesinden kaldırılarak öğle namazı Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Feriköyünde aile mezarlığına defnolunacaktır.

TİYATROLAR:

ŞEHZADEBAŞI - TURAN
Bugün hem tiyatro hem sinema
Bu gece: 2 filim
AŞKTAN DAHA KUVVETLİ
MASKELİ HAYDUDLARA KARŞI
Pazartesi, salı, çarşamba bayanlara 5 kuruş
Telefon: 22127

∴

Naşid Özcan - Ertuğrul Sadi Tek birlikte
Bu gece Karagümrük Zafer Aile bahçesinde
KARMAKARIŞIK
3 perde.

∴

TÜRK REVÜ OPERETİ
Bu akşam Beylerbeyi İskele Tiyatrosunda
BİR GÖNÜL İŞİ
3 perde.

∴

EGE TİYATROSU
Nuri Gençdur ve arkadaşları
Gündüz: Üsküdar İnşirah Bahçesinde
TAŞ PARÇASI - ARAP SAÇI
Gece: Yenişehir Cümhuriyet Bahçesinde
YALNIZ BİR KELİME

∴

HALK TİYATROSU
Kenan Güler ve arkadaşları
Gündüz Yedikule Pınar sinemasında
EKMEKÇİ KADIN
Gece: Ortaköyde Emek sinemasında
Zengin program
BAY MİŞEL GECESİ
Büyük müsamere

POLİTİKA

Moskova müzakereleri

Moskovadaki müzakereler; İngiltere ve Fransa hükûmetleri tarafından sefirlerine verilen yeni talimat ile hızlanmıştır.

Yeni talimat, iki tarafın karşılıklı müsaadekârlık göstererek bir tesviye suretini temin etmek maksadını gütmektedir. Londradan gelen telgraflara göre, İngiltere Sovyet Rusyasından kendisinin Türkiye, Romanya ve Lehistan ile ittifak akdetmesi talebinden feragat eylemesini istemiştir. Buna mukabil Fransa ile İngiltere Sovyetlerin diyarından uzakta bulunan Hollanda ile İsviçrenin tamamiyet ve istiklâlini Sovyet Rusyanın tekeffül etmesi talebinden vaz geçeceklerdir.

İngiltere ile Fransa, Baltık hükûmetlerine garanti vermeğe razı olmuşlardır. Şu kadar var ki, İngiltere ile Fransa; Finlândiya, Estonya ve Letonya memleketleri hariçten istilâya maruz kalıp da istiklâlleri tehdid edildiği takdirde himayelerine tevessül edilmesinde ısrar etmektedirler.

Sovyet hükûmeti ise bu üç memleketin dahilinde, haricin tazyik ve tesiri ile inkılâp yapıldığı ve rejim değiştiği takdirde dahi bunun hariçten yapılan bir tecavüz sayılarak teminat mucibince müdahale edilmesini istemektedir.

İngiltere yeni hava manevraları münasebetile bazı tayyare filolarını Baltık üzerinden Lehistana kadar göndermeği kararlaştırmıştır. Maksadı coğrafî mevkii çok uzakta olmakla beraber lüzumu halinde havadan Lehistana yardım edebileceğini anlatmaktır.

AKŞAM

İktisadî meseleler

Sümerbank kanununun 12 nci maddesini tatbik etmeliyiz

Gümrük tarifelerini yeniden tanzim etmek için bir komisyon teşekkül etti. Bu komisyon, hangi sanayi şubelerinin himaye edileceğini, hangilerinin himayeye lüzum görülmiyeceğini tesbit edecektir. Tabiî, komisyonun bu kararları, daha salâhiyettar komisyonlardan geçecek, nihayet ortaya, sanayie yeni bir istikamet verecek bir gümrük tarifesi esasları meydana gelecektir. Fakat gümrük tarifelerini tanzim etmeden evvel, sanayi politikasının teferrüatına ait bütün kısımları da tanzim etmek lâzımdı; bu yapılmadan gümrük tarifelerini hangi ölçülerle tertip edeceğiz?

Kontenjan zaruretleri yüzünden, ithalât eşyası tahdide uğradığı zaman, bu müsait fırsattan bir takım sanayi şubeleri daha meydana gelmişti. Halbuki genel ithalât rejimi tatbik edildiği gündenberi, bu sanayi şubeleri buhran geçirmektedir. Yeni tarifelerde bu sanayi şubelerini himaye edecek miyiz? Tarife komisyonunda âza olan bir kimse, bu suale nasıl cevap verebilir?

Bir mesle daha var; sanayi politikasını tanzim ederken, devlet sermayesile girişilen teşebbüslerle, hususî teşebbüslerin hududunu tayin etmek lâzımdır. Hususî bir müteşebbis bir işe atılacağı zaman, her şeyden evvel şunu tahkike mecbur oluyor: «Acaba bu işi devlet yapacak mı?»

Devlet fabrikalarının günün birinde bu işi yapmıyacağına dair bir kanaat hasıl olursa, hususî müteşebbis bu işe girişmektedir. Artık hususî müteşebbisi bu endişeli düşünceden kurtarmak zamanı gelmiştir.

Hususî teşebbüslerin nufuzunu genişletmek, onların inkişafına meydan vermek, ekonomik şartların doğurduğu bir zarurettir. Devlet, bu hususî teşebbüslere imkân vermek için, gittikçe, üzerinde ağır bir yükü olan Sümerbankın elindeki fabrikaları da birer şirket halinde hususî müteşebbislere devretmelidir. Nitekim Sümerbank kanununun 12 nci maddesinde böyle bir hüküm vardır. Bu madde tatbik edildiği zaman hem Sümerbankın yükü hafifler, hem de ellerinde parası olan küçük tasarruf eshabı da, bir şirkete hissedar olmuş olur.

Hüseyin Avni

Tatil esnasında
Çocuklarınızı
BERLİTZ
Mektebine
Keydettiriniz.
Bir Ecnebi Lisan
Öğrenirler
Beyoğlu İstiklâl caddesi 294

Buğday, arpa tiftik piyasası

Arpa fiatleri yükseliyor, tiftik satışları da hararetlidir

Alman permi dairesi geçen hafta içinde Türk buğdaylarının beher tonuna sif Hamburg 55 lira vermiştir. Bu hal, Almanyaya buğday ihracatını durdurmuştur. Toprak mahsulleri ofisi de şehrin ihtiyacına göre Anadoludaki stoklarından mal getirtmeğe devam etmiştir. Arpa fiatlerinde tereffü vardır. Geçen hafta, arpa piyasasında fazla talep görüldüğünden ve dahilî sarfiyata bile kifayet etmiyecek derecede az mal geldiğinden fiatler yükselmiştir. Geçen hafta 4,10 paraya kadar satılan Trakya çuvallı arpalar 4,20 paraya yükselmiştir.

Almanyanın bu hafta içinde memleketimizden satın aldığı mallar tiftik ile yapağıdan ibarettir. Bu hafta içinde piyasada 950 balye tiftik satılmıştır. Bu malların İngiltere için olduğu anlaşılmıştır. Almanlar, daha ziyade Anadolu piyasalarından mal çekmektedirler. Kıvırcık yapağı satışı ise bir hafta içinde 760 balyedir. Maamafih, dün de öğleye kadar 30 bin kilo yıkanmış yapağı satılmıştır. Dün satılan yapağıların kilosu 88,5 kuruştan verilmiştir.

Meşin ve sahtiyan stoku

Yerli meşin ve sahtiyan mamulâtının Almanyaya ihracı devam etmektedir. Hemen hemen stok kalmamış gibidir. Alman permi dairesinin bu hafta sahtiyan ve meşinlerimize verdiği fiat sif Hamburg 110 kuruştur. Söylendiğine göre şayed Alman tacirleri permi fiatlerini biraz daha düşürmek isteyecek olursa ihracat tevakkufa uğrıyacaktır. Bu hal yerli mamulâtın zarar görmesini intaç etmiyecektir. Yerli fabrikalarda, piyasadan meşin ve sahtiyan satın almaktadır.

Tutulan istatistiklere göre, memleket dahilindeki deri sanayiinin inkişafı dolayısile istihlâk artmıştır. Misal olarak 1937 de 3 milyon liralık kalın deri ithal edildiği halde son iki sene zarfında bu miktar hayli düşmüştür.

Romanyada hububat rekoltesi

Romanyadan gelen malûmata göre bu senenin ilk hububat rekoltesi şöyledir: Buğday 3,920,000, arpa 1,262,670 çavdar 484,190, yulaf 600,000 ton buğday istihsalâtında bir sene evvelkine nazaran yüz bin ton düşüklük vardır. Çavdardaki düşüklük seksen bin, yulaftaki düşüklük ise yetmiş bin ton kadardır. Buna mukabil arpa istihsalâtında 150,000 ton kadar bir artış vardır.

Budapeşte Radyosu Tenoru
J. KISHONTI
ve Budapeşte Operası Sopranosu
RUDOLFFY
nin
Novotni
Bahçesindeki parlak muvaffakiyetleri devam ediyor.

Niçin evlenmiyorlar?

Erzurum mebusu Bayan Nakiye Elgün'e göre gençler kuru bir vehme kapılmışlardır

Kızlarımız izzetinefislerini korumak için evlenmek istemiyor gibi görünüyorlar

Yüksek tahsillerini bitirerek Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerimizde yerleşip hayata atılan ve oldukça iyi para kazanan bir çok gençlerle temas ettik. Hepsi değil, fakat içlerinden bir çoğu evlenmeyi, yeni bir yuva açmayı düşünmüyor, bunu gelecek bir zamana talik ediyorlar. Bu mevzu etrafında konuşurken onlardan dinlediğimiz müşterek sözler şunlar oldu:

— Nasıl olsa evleneceğim, fakat henüz erkendir. Hele bir otuz beşe, kırka geleyim, ondan sonra düşünürüz. Şimdi hayatımı tanzim ettim. İstediğim gibi giyiniyor, geziyor, eğleniyorum. Evlenmek bugünkü hayatımı altüst etmek demektir.

Şunu da kaydedelim ki yukarıda saydığımız şehirler istisna edilecek olursa yurdun diğer taraflarında bu zihniyetin tamamile aksi hüküm sürmektedir. Anadoluda her genç ilk fırsatta evleniyor. Hattâ hükûmet, vatandaşlardaki evlenme arzusunu karşılayabilmek için mevzuatımızda evlenme yaşını indirmek zaruretini hissetti ve medenî kanunun bu hususa dair maddesi geçenlerde değiştirildi.

Anketimiz yalnız şehir gençliğinde belirmeğe başlıyan ve bilhassa çocuk yetiştirmek meselesi üzerinde müessir olan bu hâleti ruhiyenin bir tahlilidir. Gençlerin terbiyesile yakından alâkadar şahsiyetlere, profesörlere, mebuslara, fikir adamlarımıza «Niçin evlenmiyorlar?» sualini sorarak kendilerile bu mevzu etrafında birer görüşme yaptık. Aldığımız şayanı dikkat cevapları sırasile okuyacaksınız.

Erzurum mebusu bayan Nakiye Elgün'le bu mevzu üzerinde Ankarada görüştük. Kendisini arıyordum. Bankalar caddesindeki tütüncüden sigara alırken rastladım. Gazeteci arkadaşlarla beraber (Akşam) ın Ankara foto muhabirinin hemen oradaki mağazasına yaptığımız daveti nezaketle kabul etti. Anketimizin mevzuile yakından alâkadar oldu.

Muhterem kadın mebusumuz, şehirlerde gençlerin evlenmeden kaçmalarını şöyle izah ediyor:

«— Bu, evlenme çağında bulunan kız ve erkek nesli arasında bir sui tefehhümden ibarettir. Genç erkekler şimdi kazandıkları para ile bir yuva kurdukları zaman, yeni masrafa tahammül edemiyeceklerini zannederek evlenmiyorlar. Bakamazsam, edemezsem diye korkuyorlar. Hayat pahalılığı, medenî ihtiyaçların artması kendilerine endişe veriyor.

Halbuki bu hiç te yerinde olmıyan bir endişedir. Bugün bir bekârla bir evli adamın zarurî masrafları arasında fark yoktur. Hattâ bekâr daha fazla masraf yapar. Ben, bir bekârın evlendiği zaman, masraflarının azalacağı kannaatindeyim. Hele aldığı kadın ev idaresini bilir, muktesid, yuvasının üzerine titrer bir hanım olursa daha ekonomik bir hayat temin edileceği şüphesizdir.

Genç kızlarımıza gelince, onların evlenmek istemediklerine ben inanmıyorum. Gerçi umumiyetle «çalışacağım, hayatımı kendim kazanacağım» diyorlar. Fakat bu, onların evlenmek istememelerinden ziyade, genç erkeklerin arzusuzlukları karşısında izzeti nefislerini korumak için ihtiyar ettikleri bir yoldur. Karşılarına bir talip çıktığı zaman derhal evleneceklerdir. Evlenmek istemiyor gibi görünmeleri sırf izzeti nefislerini korumak endişesinden ileri geliyor.

Halbuki gençlerimizdeki korku, kuru bir vehimden ibarettir ve yakında bunun bir vehim olduğu anlaşılarak vazgeçilecektir.

Size şunu da söyliyeyim ki, zamanımızda evlenme yaşı telâkkisi de bir hayli değişmiştir. Eskiden kız için evlenme yaşı 15 ti. Kız 20 yaşına basıpta kocaya varmadı mı, büyük bir telâş başlar ve «evde kaldı» denirdi. Erkek için de vaziyet aşağı yukarı böyle idi.

Fakat şimdi kız 18, 20 yaşında, hattâ 25 yaşında henüz mektebini bitiriyor ve evlenme meselesile ancak bu yaştan sonra karşılaşıyor. Hakikaten bu yaştan evvel evlenmek için de bir zaruret yoktur.

— Sizce kız ve erkek için normal evlenme yaşı ne olmalıdır?

— Kızlarımız için normal evlenme yaşı 20 ile 25 arası, erkekler için 25-30 arasıdır. Fakat bu işi kızların 30 dan, erkeklerin 40 tan sonraya bırakmaları doğru değildir.

— Gençleri normal evlenme yaşı hududları içinde bir yuva kurmaya sevketmek için nasıl tedbirler almalıdır ve bunlar ne dereceye kadar müessir olurlar?

— Biliyorsunuz ki bu mesele, eğlencesi, giyinmesi, gezmesi yüksekçe olan şehirlerde mevzuubahistir. Mademki

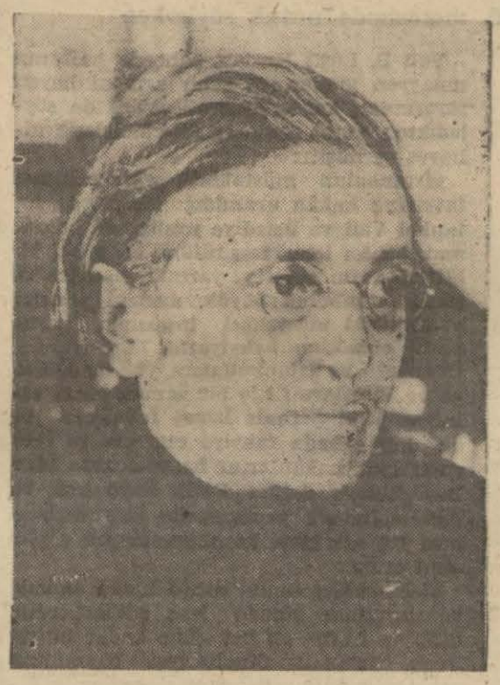

Bayan Nakiye Elgün

gençlerin ekserisi hayat pahalılığı karşısında geçinememek korkusile evlenmiyorlar, hükûmetin hayatı ucuzlatmak için alacağı tedbirler biraz müessir olur. Evlileri ve çok çocuklu aileleri terfih etmek faydalıdır. Bekârlık vergisi gibi evlenmeğe teşvik edici bazı vergilerin de tesiri olmaz değil. Fakat bu ıztırap noktası, yani yukarıda bahsettiğim «kuru vehim» ortadan kalkmadıkça mesele halledilmez. Genç evlilerin fazla çocuk sahibi olmaktan korkmaları da sırf bu düşünceden ileri gelmektedir. Hiç sebebi yokken kendilerine güvenemiyorlar.

— Sizce bu vehmin genişlemesi ihtimali var mıdır?

— Hayır, bu hâleti ruhiye sirayet edecek kabiliyette değildir. Hattâ yavaş yavaş azalacağını zannediyorum.

— Bazı iddialara göre, mevzuatımızda boşanmanın zorluğu, gençleri evlilik bağile bağlanmaktan alıkoyuyormuş?

— Zannetmem, daha evlenirken boşanmayı düşünen adamın evlenmesine lüzum olmadığı gibi, bir fayda da tasavvur edilemez. Bu, kısa bir zamanda dönmek üzere misafirliğe gitmek gibi bir şeydir. Halbuki evlenmek, misafirlik değil, bizzat ev açmaktır.

Sonra, bizde boşanmak öyle zannedildiği kadar müşkül değildir. İki taraf boşanmak hususunda mutabık kalıp bunu hâkimden istedikleri zaman pekâlâ boşanıyorlar. Hele iki taraf okumuş, yazmış olur ve geçinememelerinin sebeplerini hâkime vazıh surette anlatırlarsa, hâkim, evliliğin devamında fayda olmadığına kanaat getirdiği anda derhal boşanmalarına karar veriyor.

Fakat, dediğim gibi, boşanmak düşüncesile evlenmeğe kalkan yok gibidir; kabahati mevzuatımızda bulanlar yanılıyorlar.»

Muhterem bayan Nakiye Elgün'e teşekkür ettik, bize «Allaha ısmarladık» dedi ve tütüncüden sigarasını alarak «Bahçeli evler» mahallesindeki yeni evine gitmek üzere otobüse bindi.

Şevket Rado

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Tirol'ün tarihi

Tirol'deki Almanların yurdlarından çıkıp çıkmaması mesele teşkil ediyor. Bu memleket Cermen ırkile İtalyanlar arasında ötedenberi münaziünfihti. Şimdi iki devlet anlaştı; lâkin bizzat Tirol Almanları yerlerinden ayrılmak istemiyorlar.

Tirol'ün tarihi şöyledir:

⁂

Nefsi İtalya ile Avusturya ve İsviçre arasında bulunan bu 26690 kilometreli, 860 bin nüfuslu dağlık memleket, kurunu ulâda Rhétle'ye aiddi. Romalılar burasını Ogüst zamanında fethettiler.

Garb imparatorluğunun sukutundan sonra memleket Ostrogoth'lara geçti. Bilâhare Tirol'ün cenup kısmı Lombard'lar tarafından alındı; şimal tarafı ise Bevyeralıların oldu.

Carolingien sülâlesinin sönmesi üzerine Tirol kontları Bevreya düküne tâbi oldular. İrsiyetlerini de kabul ettirdiler.

Andechs kontları Tirol kontu olduktan sonra İstri Markisi ünvanını da aldılar ve İnnsbruck şehri ile ve İnn, Adige vadilerinden büyük kısımların sahibi olup imparator birinci Frederik'ten Meran dükü payesini aldılar.

On üçüncü asırda nefsi Tirol, Tirol kontu birinci Albert'e ve 1248 de de bu zatın damadı kont Meinhart de Goetz'e geçti. Onun kızı Habsburg'lardan Rodolf'la evlendi.

Birinci Albert, öldüğü zaman Tirol'ü kızı Koca Ağızlı Mrguerite'e bırakmıştı. O da bu memleketi Avusturya düklerinden üç akrabasına terketti. İmparator dördüncü Charles bu intikali 1364 de tanıdı. Lâkin Bavyera dükleri uzun zaman muhalefet ettiler. Müteakib devrelerde Tirol Avusturya prensleri tarafından idare edildi. Bunların sonuncusu, 1665 de evlâdsız olarak vefat eden dük Sigsmond François'dı.

Bunun üzerine imparator Leopold bizzat İnnsbruck'e giderek kendini oranın

Milli Tirol kıyafetli iki kadın

hâkimi tanıttı. Bu tarihten itibaren de Tirol Avusturyaya girdi; fakat 1805 deki yani Napoleon zamanındaki Persbourg sulhu neticesinde Bevyeraya terkedildi. 1809 da Viyana muahedesile Lombardia'ya bırakıldı; İtalya Krallığının anasırı arasına Yukarı - Adige ismile girdi.

1815 muahedesile tekrar Avusturya tebaası olan Tirol'lü İtalyanlar 1848 de kıyam ettiler. Martin ve Taddei isimli iki şeflerinin idaresinde epice mukavemet gösterdilerse de, İtalyadan yardım görmedikleri için isyan muvaffak olamadı.

Tirol Şimdi tekrar İtalya'nındır. Fakat bütün bir tarih esnasında orada yerleşen Almanlar yerlerinden çıkarılmak isteniyor. Hitler buna mihverin selâmeti namına razı oluyorsa da bizzat yerli Almanlar vatanlarından ayrılmağa rıza göstermiyorlar.

Taksim Belediye bahçesi dün merasimle açıldı

Bahçe, halkın dinlenmek ve eğlenmek ihtiyacını karşılıyacak vaziyettedir

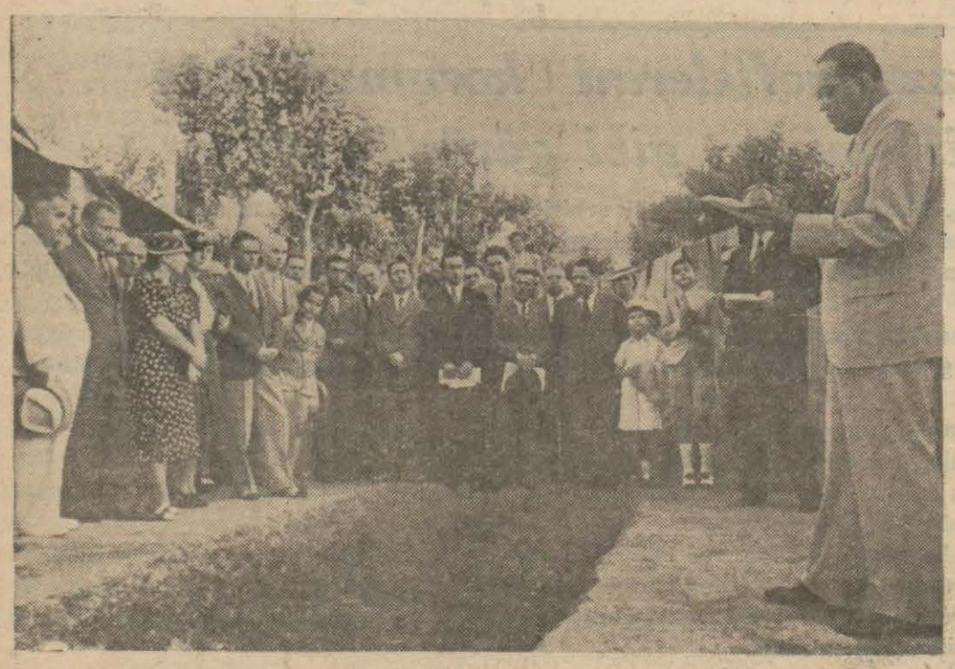

Vali B. Lûtfi Kırdar dünkü merasimde nutuk söylerken

Aylardan beri tanzim edilen Taksim Belediye bahçesi dün saat 18, 30 da merasimle açılmıştır. Plâna göre bahçede 1000 kişilik ve sahneli bir gazino, bir büfe, büyük bir havuz ve muntazam bir abdeshane bulunacaktır. Bahçenin dahili yolları tanzim ve dış kapısı ikmal edilmiştir. Elektrik tesisatı da tamamlanmıştır. Dünkü açılma merasimi ile 1000 kişilik gazinonun temeli de atılmıştır.

Merasimde Halk Partisi genel sekreteri doktor Fikri Tuzer, Halk Partisi İstanbul müfettişi B. Tevfik Fikret Silay İstanbul mebuslarından B. Salih Cimcoz, B. Şükrü Âli Ögel, B. Ziya Karamürsel, Çankırı mebusu B. Hüseyin Cahid Yalçın ile vilâyet, belediye erkânı, şehir meclisi azaları, Beyoğlu kaymakamı B. Ahmed ve gazeteciler hazır bulunmuşlardır.

Merasime şehir bandosunun çaldığı İstiklâl marşı ile başlanmış, bunda nsonra Vali B. Lûtfi Kırdar bir nutuk irad ederek iş hayatının türlü zahmetleri ve ıztıraplarile bunalan insanların dinlenmek ve eğlenmek ihtiyacında olduklarını işaret etmiş ve Taksim Belediye bahçesinin bu ihtiyacı karşılayacak bir yer olduğunu söylemiştir.

Vali B. Lûtfi Kırdar, bahçede haftanın muayyen günlerinde şehir armoni heyeti tarafından konserler verileceğini de söyledikten sonra nutkuna şu cümlelerle nihayet vermiştir:

«İstanbulun müstakbel şehir plânının tatbikine imkân aranıldığı bir sırada İstanbul Vali ve Belediye reisliğinde bulunmak benim için tesadüfün en güzel bir lûtfudur. Bu suretle yarınki mamûre ve güzel İstanbulun büyük, medeni şehirler evsafındaki müstakbel inşasında vazife almış olmaktan bahiyarlık duyuyorum. İstanbul ve İstanbullulara yüksek himaye ve lûtuflarını hiç bir zaman eksik etmiyen Milli Şefimiz İsmet İnönünün ve bizi her sahada takviye etmekte ve muvaffakıyet imkânlarını hazırlamakta olan Başvekilimiz doktor Refik Saydamın ve hükûmetimizin yardımlarile tasavvurlarımızı fiil mevkiine koyabileceğimize şüphe etmiyorum.»

Merasimden sonra bahçe halka açılmış ve davetliler büfede izaz edilmişlerdir. Büfe ve havuz on beş güne kadar bitirilecek, gazino da Cümhuriyet bayramına yetiştirilecektir. Bahçeye duhuliyesiz girilecek ve saat 23 e kadar açık bulunacaktır.

Adana bez ve iplik fabrikası faaliyetini genişletiyor

Adana (Akşam) — Adanadaki millî endüstri müesseseleri her yıl faaliyet sahasını genişletmektedir.

Teknik ve imalât bakımından, ziraat bankasının Adanadaki bez ve iplik fabrikası iş hacmini büyütmektedir. Bu millî müessesemiz bu yıl yeni tip yazlık kumaşlar imal etmiş ve bunları piyasaya çıkarmıştır.

Bu kumaşlar çok zarif ve sağlamdır. Gerek kadınların ve gerekse erkeklerin zevklerine uygun olan bu yazlık kumaşlar ayni zamanda ucuz bir fiatle satılmaktadır. Bu kumaşlardan zarif bir elbiseyi dikişiyle birlikte 14-16 liraya mal etmek kabil oluyor.

Adanada Karataş plâjı açıldı

Adana (Akşam) — Adananın yegâne plâjı olan Karataş bu hafta bütün tesisatile açılmıştır.

Karataş bu yıl geçen seneden daha mükemmel bir hale konulmuştur.

Adana imar birliği bu plâjı önümüzdeki yıl satın alarak esaslı inşaatla modern bir hale koyacaktır.

Adanada bağları soyan bir hırsız yakalandı

Adana (Akşam) — Uzun zamandanberi Adana bağlarında soygunlar olmakta idi. Bunların faili Mustafa nihayet yakayı ele vermiştir. Mustafa tevkif edilerek adliyeye verilmiştir. Bu adam bir hafta içinde sekiz ev soymuştur.

Kitaplar Mecmualar

Cinaî romanlar

Zabıta romanları bütün dünyada karii en fazla olan eserlerdir. Mektep çocuklarından büyük insanlara, hattâ en tanınmış devlet adamlarına kadar her sınıf karii cezbedebilen bu nevi kitaplar daima kapışılarak okunur. Hele son zamanlarda bazı İngiliz romancılarının esrarlı hadiseler, karanlık cinayetler tertip etmek hususunda gösterdikleri muvaffakiyet zabıta romanlarının karilerini bir kat daha arttırmıştır.

Bizde her ne kadar bu cins romanlar yazan muharrirler yoksa da kıymetli gazeteci arkadaşlarımızdan Hikmet Münir en maruf İngiliz muharrirlerin en ziyade rağbet gören cinaî eserlerinden beşini bu nevi romanlara mahsus hareketli bir üslûbla Türkçeye çevrilmiştir. (Ölümle Pazarlık), (Korku Gecesi), (Lâstik Yüzlü Adam), (Dördüncü Mahkûm), (Kuru Kafaların Esrarı) isimlerini taşıyan ve kapları romanlarda geçen vakalardan alınmış resimlerle süslü olan bu kitapların fiatleri (15) er kuruştur. Gerek vakalarının karışıklığı, gerek Hikmet Münir'in canlı üslûbile bir kat daha merakı arttırarak tekip edilen bu eserleri karilerimize tavsiye ederiz.

Nur baba

Kıymetli edip Yakup Kadri Karaosmanoğlunun güzel bir üslûbla bektaşiliğin mahiyetini anlatan bu kıymetli eser Remzi Kitapevi tarafından ilk defa olarak yeni harflerle basılmıştır. Eser Arap harflerile üç defa tabedilmişti. Eski harfleri bilmiyen nesil bu suretle meşhur muharririn bu eserini okumak imkânını elde edeceklerdir.

Sinâ çölünde Türk ordusu

Muallim Fuad Gücüyener tarafından yazılan bu eser kendisinin (Çanakkale - Sinâ - Filistin) cephesinde ihtiyat zabitliği yaptığı zamanlara aid hatıralarından mürekkeptir. Anadolu Türk Kitap Deposu tarafından basılmıştır. Fiati 100 kuruştur.

Komik hikâye

Fransız edebiyatının en kuvvetli muharrirlerinden Anatole France'in güzel bir eseridir. Tanınmış muharrirlerimizden Nasuhi Baydar tarafından güzel bir lisanla dilimize Çevrilmiştir. Remzi Kitapevi'nin «Dünya muharrirlerinden tercümeler serisi» nin 33 üncü kitabını teşkil etmektedir.

Milliyetler meselesi

Kanaat Kitapevinin hazırladığı tarih serisine dahil bulunan bu eser 19 uncu asırdan evel milli duyguların teşekkülü ve tehalüfünden başlıyarak zamanımıza kadar bütün dünyada kaydedilmiş milli mesele ve hareketlerini etüd eden bir kitaptır. Paul Henry'den B. Fehmi Baldaş tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Fiati 75 kuruştur.

Pratik çiçekcilik

Ziraat muharrirlerinden, profesör Lûtfi Arif Kenber, bu kıymetli eserini herkesin kolaylıkla tatbik edebileceği pratik bir usulde hazırlamıştır. Hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan, bahçıvan aramak zorluğuna uğramadan istenildiği gibi bahçe ve park yapmanın usullerini, çiçek, fidan yetiştirmek ve bakmak yollarını bu eserden öğrenebilirsiniz. İnkılâp Kitapevinde basılmıştır. Çiçek meraklısı karilerimize tavsiye ederiz.

Mecmualar

İlk öğretim

Maarif Vekâleti tarafından haftada bir neşredilen bu öğretmen ve eğitmen gazetesinin 17 nci sayısı çıkmıştır. Maarif Vekilliğinin 1939 mali yılı bütçesi ve müzakere zabıtları broşür halinde bu nüshaya ilâve edilmiştir.

Gündüz - Hikâyeler

Ayda bir çıkan ve yalnız hikâye neşreden bu mecmuanın son çıkan sayısında Said Faik, İhsan Devrim, Rüştü Şardağ, Hüsameddin Nurinin hikâyelerile, tanınmış muharrirlerin tercüme hikâyeleri vardır.

Hukuk gazetesi

Cevad Hakkı Özbey tarafından beş senedenberi Türkçe ve Fransızca olarak neşredilmekte olan Hukuk Gazetesi'nin üçüncü cildinin 37 - 38 numaralı nüshaları zengin mündericatla intişar etmiştir. Milli Şef İsmet İnönü'nün iltifatlarını da bildiren bu nüshada tanınmış profesörlerin ve değerli zevatın makaleleri, etüdleri vardır.

Mahkemelerde

Sandık içinde ele geçen Agopla arkadaşlarının muhakemesi

Agop: "Bir çok yerleri soydum, fakat sayılan hırsızlıkların hepsini ben yapmadım,, diyor

Şehrin muhtelif semtlerinde birçok hırsızlıklar yapmaktan maznun İstefo, Kiğork, Şükrü ve Hayık ile hırsızlık malları bilerek satın almaktan maznun Hasan, Şaban ve Hayreddinin muhakemeleri asliye üçüncü ceza mahkemesinde yapılmıştır. Tahkikat evrakına nazaran; Kiğork bir gece bakkal Todorinin dükkânına gitmiş, kapının önündeki tente demirine tırmanarak saçağa çıkıp tuğlaları açmış, buradan üst kattaki odaya girmiştir. Azılı hırsız odanın döşeme rahtalarını ve taşları da sökerek tavandan dükkâna girmiş ve bir duvar saati, 30 lira aşırmıştır. Sonra saati bir lira mukabilinde rehin olarak Hayreddine vermiştir.

Bundan maada Kiğorkla İstefo ve Şükrü yine bir gece Fındıklıda Şükrü adında bir bakkalın dükkânına gitmişlerdir. Bunlardan Şükrü ile İstefo dışarda gözcülük yapmışlar, Kiğork saçağa tırmanarak dükkâna girip bir çok sigara çalmıştır.

Üç hırsız Galatada Abidin dükkânına da bir gece sokulmuşlar, Şükrü gözcü olarak dışarda kalmış, İstefo dükkânın önünde eğilmiş, Kiğork onun omuzlarına basarak pencereyi açmak suretile içeriye girip çekmeceden 35 lira aşırmıştır. Hırsızlar bu dükkânı kolayca soyunca işi tekrarlamağa karar vermişler ve aradan bir müddet geçtikten sonra tekrar ayni dükkânı soymuşlardır. Bu defa da Abidin dükkânından çay, rakı ve para aşırmışlardır. Rakılarla çayları ve sigaraları Hüseyin vasıtasile ve ucuz fiatle Şabana satmışlardır.

Yine Kiğork Pangaltıda Yakonun dükkânına girerek 67 lira aşırmıştır.

Sandık içinde yakalandı

Hırsız Kiğork böyle bir çok dükkânları soyup yakalanmayınca bir gecede Beyoğlunda Halâskârgazi caddesinde bakkal Todorinin dükkânına gitmiş, pencerenin demir parmaklığını kırarak camı açmış, dükkândan 30 lira, iki şişe şampanya, bir kaç şişe viski aşırmıştır. Bu dükkânı da kolayca soyan Kiğork bir defa ile kanaat etmiyerek ayni yere üç defa girip hırsızlık yapmış, fakat üçüncüsünde yakayı ele vermiştir.

Asliye üçüncü ceza mahkemesinde yapılan muhakemede Kiğork suçların bir kısmını inkâr, bir kısmını itiraf ederek diyor ki:

— Memleketin dört tarafında ne kadar hırsızlık olmuşsa hepsini bana yükletmişler. Ben sabıkalı bir hırsızım. Bir çok yerleri soydum. Fakat okuduğunuz kâğıddaki hırsızlıkların hepsini ben yapmadım. Halâskârgazi caddesinde bakkal Todorinin dükkânını ben soydum. Fakat yanımda yardımcı ve gözcü yoktu. Bu işi yalnız başıma yaptım. Birinci defa dükkâna gündüz girdim. Kapı açıktı, dükkân sahibi de içeride yoktu. Ben hemen girip çekmeceden 69 lira aldım ve arka kapıdan savuştum. İkinci defasında gece girdim. Viski, şampanya vesaire aşırdım. Üçüncü defa yine bir gece ayni dükkâna girdim, bir çok eşya aldım. Bunları çuvala doldurup çıkacağım sırada ayak sesleri duyuldu ve kapı açıldı. Kaçacak bir yer bulamadım. Etrafta saklanacak bir yer ararken köşede duran bir sandık gözüme ilişti. Hemen sandığın içine girip kapağın üzerime kapadım. Fakat polisler her tarafı aradıktan sonra sandığın kapağını da açtılar ve orada beni yakaladılar. Hırsızlıktan çaldığım eşyayı ötekine berikine satardım. Bunları satarken hırsızlık malı olduğunu anlamamaları için de gemici olduğumu ve bu eşyayı dışardan getirdiğimi söylerdim.

Diğer maznun İstefo ile Şükrü hırsızlıklarla alâkaları olmadığını, Kiğorkla beraber çalışmadıklarını söylediler. Hasan, Şaban, Hayreddin ve Hayık da satınaldıkları eşyanın hırsızlık malı olduğunu bilmediklerini, Kiğorkun bazan bakkal elbisesile, bazan gemici kıyafetile kendilerine eşya getirip sattığını, bu yüzden kendisinden şüphelenmediklerini söylediler. Şahitlerin çağrılması için muhakeme başka güne bırakıldı.

Yolda düşerek yaralandı

Rumelihisarında Bostan sokağında oturan altmış beş yaşlarında Haçik isminde biri, Hisardaki evine gitmekte iken yolda düşmüş, başından yaralanarak ağzından ve kulaklarından kan geldiği cihetle Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Tefrika No. 9

SEVİLEN KADIN

Büyük macera romanı

Nakleden : (**Vâ - Nû**)

Ömrü bağlık bahçelik yerlerde geçen Cemil bunun ustasıydı. Bu sayede mücadelenin şekli değişti. Şimdi ancak Bayram ağanın kurşunu onun hakkından gelebilirdi, lâkin kâhya görünürde yoktu. Mihrinur hanımefendinin sadık adamı, karabaşla aslanın sesini işitmeyince ortaya çıktı. Acaba köpekler öldürdükleri adamı didiklemekle mi meşguldüler de onun için mi böyle sükût ediyorlardı?

Kâhya patırdının cereyan ettiği tarafa doğru ilerledi. Yerde bir cesim vardı. Fakat bu insan cesedine benzemiyordu.

— Aslan... Karabaş! - diye seslenerek yaklaştı; iki canavarın, beyinleri patlamış, cansız yattığını gördü.

Bayram ağa duvara kadar yürüdü. Kibrit çakıp etrafına bakındı. Yerde kan lekeleri vardı .Lâkin uzun müddet araştırmasına rağmen kimseyi bulamadı.

***

Vehbi beyin çapkınlık ve müsriflik şöhreti dillerde destandı. Pek yakışıklı bir genç olmasına rağmen hiç bir aile ona kızını, kardeşini vermeğe cesaret edemezdi. Bunu kendi de biliyordu. İşte onun içindir ki Necileye göz attığı, o sayede tekrar zengin olmağı kurduğu halde pek de ümide kapılamıyordu. Mihrinur hanımefendinin ne ince eleyip sık dokuyan bir insan olduğu malûmdu. Gözbebeği gibi sevdiği torununu kalkıp da hiç bir suretle itimad edilemiyen bu adama verir miydi? Bu ne hayali hamdı. Lâkin böyle düşündüğü halde gene de ufak bir ümide kapılmaktan kendini alamıyordu.

Mevsimsiz çifliğe gelişleri, vaziyetlerindeki gayri tabiilik gözünden kaçmamıştı. Kimbilir uğraşırsa belki de bir iş çıkabilirdi. Zaten çiflikteki adamların bir çoğunu tanırdı. Her zaman madununa iyi muamele ettiği için uşaklar, köylüler onu pek severlerdi. Kurnaz davranırsa olup bitenleri onların vasıtasile haber alacağını kuvvetle umuyordu.

Köşkte cereyan eden hâdisenin ertesi günü Vehbi erkenden atına bindi. Şafak vaktı ava çıkmağı pek severdi. Yanında köpeği ve arkasında tüfek ve çanta taşıyan seyisi, ilerliyorlardı. Mihrinur hanımefendinin arazisine yaklaştıkları sırada köpek bir fundalığın içine daldı ve inlemeğe başladı. Delikanlı birkaç kere ıslık çalıp seslendiyse de hayvan dönmedi. Uğlamakta devam etti. Vehbi, merakla o tarafa doğru yürüdü.

Baygın bir halde, bir genç, yerde uzanmış yatıyordu. Elbisesi parça parça idi. Elinin altında kanlı bir sopa duruyordu. Kolundaki, bacağındaki yaralardan kanlar sızıyordu.

Vehbi biran hayretle durdu. Yaralı erkeğin üstübaşı temizdi. Paralı, kibar bir adam olduğu belli... Bu kıyafette hırsız veya serseri olamaz! O halde buralarda çifliğin bu kadar yakınında işi ne?

Birdenbire Vehbi meseleyi kavradı. Necileyi gördüğündenberi araştırdığı muammayı keşfetmişti. İşte bu genç kızın dostuydu. Karşısına çıkan bu fırsattan istifade etmenin sırası gelmişti. Hemen seyisine seslendi:

— Dört nala eve koş. Arabayı getir. Kimseye birşey söyleme. Çabuk gel.

Arabaya bindirdikleri sırada Cemil gözlerini açtı. Mecalsız bir sesle sordu:

— Siz kimsiniz?

— Bir dostunuz... Sizi kurtarmağa geldim.

Onlar gittikten bir müddet sonra şikârını kaçırdığı için kendi kendini bir türlü affedemiyen Bayram ağa oralarda da Cemili aradı. Lâkin bulamayınca öfke ile:

— Bir yerlerde yok!... Şeytan aldı götürdü, diyeceğim geliyor! diye homurdandı.

***

Necilenin sevgilisi, aklını başına topladığı zaman kendini süslü bir odada ve rahat bir yatakta buldu. Ayak ucunda, yemenisinin altından ak saçları görünen buruşuk yüzlü ihtiyar bir kadın oturuyordu. Cemil onu görünce:

— Neredeyim? - diye sordu.

— Merak etmeyin efendim. Burası Vehbi beyefendinin köşküdür. Ben de onun sütninesiyim.

Genç, zihnini toplamağa çalıştı, aklına geceki hâdise gelerek öfke ile bağırdı:

— Alçaklar... Beni köpeklerine paralatacaklardı.

— Kimden bahsediyorsunuz!...

Delikanlı suali işitmemiş gibi devam etti:

— Hırsızmışım gibi, serseriymişim gibi üstüme köpekleri saldılar.

Yerinden kalkmak istedi. Fakat ıztırapla yüzünü ekşiterek bağırdı:

— Aman her yerim ağrıyor...

— Kımıldamayın efendim... Şimdi doktora haber gitti.

— Ne iyi insanlarsınız... Teşekkür ederim. Demek bu evin beyi beni misafir etti.

— Evet...

— O zat her kimse hayatımı kurtardı... Mihrinur hanımefendinin elinde kalsaydım. Beni köpeklerine yedirecekti.

İhtiyar kadın bu sözleri dikkatle dinliyordu. Hayatı kadar sevdiği Vehbi onu hastanın yanına oturttuğu zaman:

«— Nineciğim.... Sen bekle... Ayıldığı zaman konuştur... Kadınlar bu işi daha iyi becerirler. Bazı şeyler öğrenmek istiyorum.» demişti.

Sütnine de efendisinin sözünü harfiyen icra etmek için var gayretini sarfediyordu.

Vehbinin, delikanlıyı ne vaziyette bulduğunu, sonra bu işte bir sır olduğunu tahmin ettiği için adamlarına boşboğazlık etmemelerini tenbih ettiğini hastaya anlattı. Cemil dikkatle dinliyordu. O sırada bir araba sesi işitildi. İhtiyar kadın pencereden bakarak:

— İşte doktor! O da bu evin dostudur... Bakalım yaralarınız hakkında ne diyecek? (Arkası var)

Mektep talebeleri askerlik kamplarında

Mektepler tatil oldu, fakat talebelerin sınıflarını geçmeleri için iyi bir asker olduklarını da isbat etmeleri lâzımdır. Şimdi istisnasız bütün talebeler mekteplerinin bulunduğu binada veya şehrin civarındaki sahalarda kahraman Türk ordusunun kıymetli kumandanlarından askerlik dersi almakta ve daima muvaffakıyetle biten ananevî imtihana hazırlanmaktadırlar. Bugün sizinle Işık lisesinin kampını ziyaret ederek gençlerimizin kamp hayatını nasıl geçirdiklerini görelim:

Talim borusu sabahleyin erkenden çalar, biraz sonra gençler yürüyüşe hazır vaziyettedirler

İşte takım muntazam adımlarla yürüyüşe geçti, biraz sonra harp talimlerine başlanacak

Askerlikte nöbet, sıra ile herkesin gördüğü şerefli bir vazifedir.

Her Türk attığını muhakkak vurur. yukarıda bir keskin nişancıyı atış vaziyetinde görüyoruz

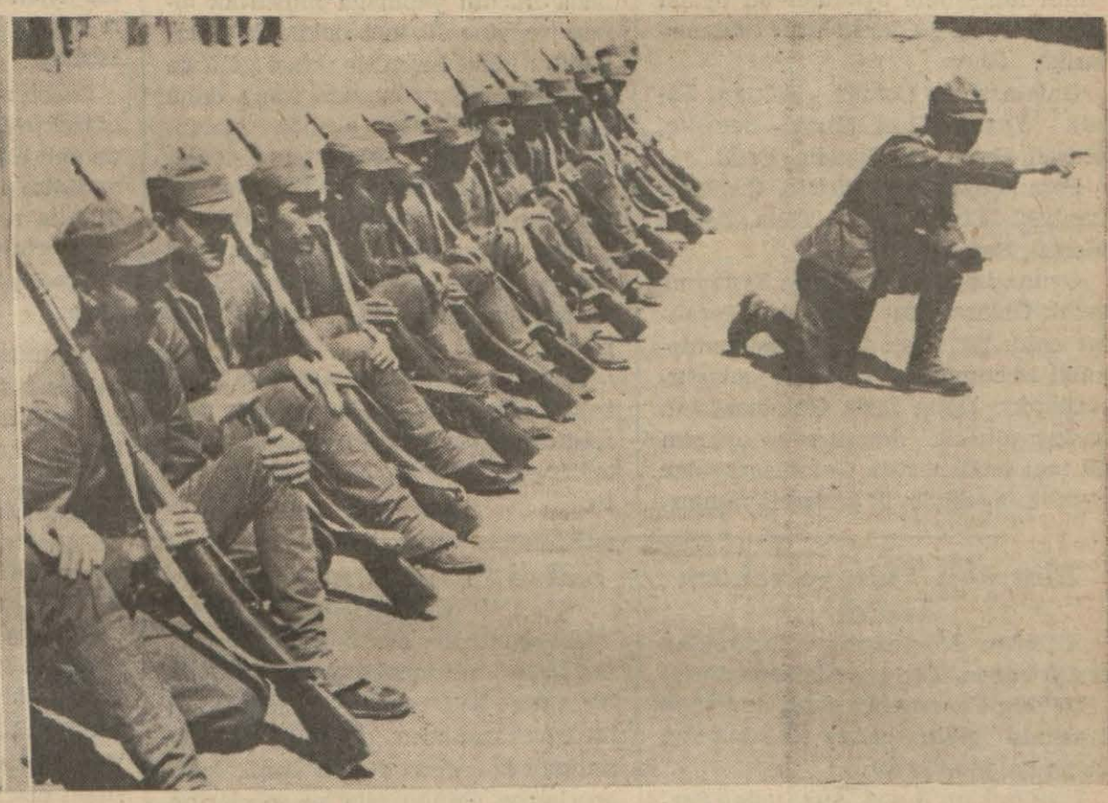

Gençler bir manganın talim ve terbiyesini öğreniyorlar. Komutan dikkat kesilen mangaya bir hedef tarif ediyor

Bir istirahat anında gençler Akşam objektifi karşısında

Kısa süren istirahatlarda gölgeli yerlerde dinlenmek âdettir

Fakat talim ne kadar sıkı olursa olsun gençler neşelerini biran kaybetmezler

Talimlerden sonra yemek ne kadar iştiha ile yeniyor

Uyumadan evvel yatakhanede nazarî dersler bir kere tekrar edilir

Talebeler dinlenirken komutan ertesi günkü faaliyetin ana hatlarını tesbit etmekle meşguldür

AKŞAM SPOR

Dünkü hususî maç

Galatasaray, Pera ile 2-2 berabere kaldı

Dünkü Galatasaray - Pera maçında Peralı müdafiler topu uzaklaştırmağa çalışırken

Gelecek hafta yapılacak olan Demirspor müsabakasına hazırlık olmak üzere Galatasaraylılar dün Pera ile Taksim stadında bir ekzersiz maçı yapmışlardır. Hakem Şazi Tezcanın idaresinde oynanan bu oyuna iki takım da şu kadrolarile çıkmışlardır.

Galatasaray: Osman - Adnan, Faruk - Yusuf, Rıza, Musa - Sarafim, Murad, Cemil, Salâhaddin, Bedii.

Pera: Çoyatuos - Hiristo, Civelek - Canbaz, Etyen, Çaci - Talia, Colafi, Meinzi, Bambino, Todori.

Oyuna büyük bir süratle başlanmış, gerek Galatasaray ve gerekse Peralılar canlı bir oyun tutturarak mütekabil hücumlarla birbirini sıkıştırmışlardır. Daha fazla Galatasarayın baskısı altında devam eden oyunun 15 inci dakikasında Galatasaraylılar Cemilin ayağiyle ilk gollerini yapmışlar ve devrenin mütebaki kısmı daha ziyade Peranın hücumile oynanmış ve birinci devre 1 - 0 Galatasarayın lehine bitmiştir.

İkinci devrede Galatasaray daha fazla hücum yapmağa muvaffak olmuş ve yine 15 inci dakikada Salâhaddin güzel bir şütle ikinci golü de yapmıştır. Oyun bundan sonra daha çok Peranın baskısı altında oynanmağa başlanmış ve devrenin sonlarına doğru Mesinezinin birbirini takib eden iki güzel golu ile oyun beraberliğe yükselmiş ve Galatasarayın son gayreti de netice almasına imkân bırakmadan oyun 2-2 beraberlikle bitmiştir.

Bu maçtan evvel yapılan Hilâl, Kurtuluş - Galataspor Kasımpaşa müsabakası Kasımpaşa - Galataspor muhtelitinin 2-1 galebesile nihayetlenmiştir.

Maraton Türkiye rekoru kırıldı

Atletizm federasyonu tarafından tertib edilen Türkiye maraton birinciliği dün Fenerbahçe stadı ile Pendik arasında gidip gelme 42 kilometre üzerinde yapılmıştır.

İstanbuldan Reşad, Ankaradan Şevki, Selim, Ali, Eskişehirden Sırrı, Ali, Emin, Kayseriden Talha, Hayri, Süleymanın iştirakile yapılan bu uzun koşu 2,48 dakikada Ankaralı Şevki tarafından kazanılmıştır.

Şevkinin 2,48 lik derecesi yeni Türkiye rekoru ve aynı zamanda beynelmilel bir derecedir. 3,22,12 saatte Ankara eski 5,000, 10,000 birincisi Ali ikinci, 3,33,58 saatte Kayserili Süleyman üçüncü 3,56,30 saatte Eskişehirli Sırrı Çetin dördüncü, 4,03,36 saatte Kayserili Talha beşinci, 4,07,40 saatte Eskişehirli Emin Balta altıncı, 4,11,24 saatte Kayserili Hayri 7 nci olarak yarışı ikmal etmişlerdir.

18 inci kilometrede tecrübesiz ve henüz genç bir koşucu olan Kayserili Enver, 25 inci kilometrede çok iyi yarışırken ayağına kramp girdiği için yarışı terke mecbur olan İstanbullu Reşad, 35 inci kilometrede de vazifesi icabı muntazam antrenman yapamadığı için ayağına kramp giren geçen seneki Türkiye maraton şampiyonu Selim sıhhiye otomobiline alınmışlardır.

Yarışı ikmal eden 7 atlet de bu mesafe için konulan 4,20 saatten daha iyi koşarak muvaffakıyet göstermiş ve alkışlanmışlardır.

Galiplerin mükâfatı bugünkü beynelmilel atletizm müsabakaları sonunda verilecektir.

Macar takımının maçlarına müsaade edilmedi

Dört maç yapmak üzere şehrimize davet edilen ve ilk defa Türkiyede geceleyin maç yapacak olan Macar Seget takımının Galatasaray, Fenerbahçe, Pera ve muhtelit takımla yapacağı müsabakalara futbol federasyonu tarafından futbol sezonunun tatil edildiği ileri sürülerek müsaade edilmemiştir. Keyfiyet alâkadar kluplere tebliğ edilmiştir.

Kuleli lisesinin su sporları bayramı

Askerî liseler arasında tertib edilen spor müsabakalarında büyük bir varlık gösteren ve senelerdenberi bu müsabakaların şampiyonluğunu muhafaza eden Kuleli lisesi, kara sporlarına olduğu gibi su sporlarına da lâzım gelen ehemmiyeti vermektedir.

Bu cümleden olarak her sene aynı tarihte mektebin bulunduğu Çengelköy sahillerinde muhtelif su sporları müsabakaları yapılmakta ve bu hareketler büyük bir alâka ile karşılanmaktadır. Bu seneki su sporları bayramı gene mektebin önünde bugün saat 15 te yapılacaktır.

Bu münasebetle beynelmilel kaidelere uygun olarak yeniden yapılan 10 metrelik atlama kulesinin açılma merasimi de programa ithal edilmiştir.

Kulenin küşad resmini dün şehrimize gelen beden terbiyesi umum müdürü general Cemil Taner yapacaktır. Bu müsabakalara şehrimizde bulunan bütün büyüklerimiz ve sporcular Kuleli lisesi tarafından davet edilmişlerdir.

Demirsporlular şehrimizde

Gelecek hafta millî küme şampiyonluğu için Galatasarayla ilk müsabakasını yapacak olan Ankara Demirspor takımı dün şehrimize gelmiştir. Demirsporlular Kalamışta Belvü otelinde bir hafta istirahat edecekler ve Fenerbahçe stadında antrenman yapacaklardır.

İş bulmak için

Uzun, uzun düşünmeğe hacet yok!

«Akşam»a bir KÜÇÜK İLÂN vermek kâfidir.

Beynelmilel atletizm müsabakaları

Yunan ve Rumen atletleri dün şehrimize geldiler

Dün gelen Yunanlı atletler Galata rıhtımında karşılayıcılar arasında

Yunan, Mısır, Rumen, İngiliz ve Türk atletlerinin iştirakile tertip edilen beynelmilel atletizm müsabakaları bugün Fenerbahçe stadında yapılacaktır.

Geçen sene yalnız Mısır atletlerinin iştirak ettiği bu müsabakalar bu sene ehil ellerde mükemmel bir şekilde organize edildiği cihetle atletizmde mühim rolü olan Yunan ve Rumen atletlerinin atletlerimizle müsabaka yapması temin edilmiş bulunmaktadır.

Bu müsabakalar için Yunanistan atletizm federasyonu şehrimize dört kıymetli atlet göndermektedir. Bu atletlerin hepsi Balkan ve Yunanistan şampiyonu bulunmaktadırlar. Sürat ve uzun atlamalara Balkan şampiyonu Lambrakis, atlamalara Yunaniston şampiyonu Floros, uzun süratlere Balkan şampiyonu Stratakos, mukavemetlere Balkan maratoo birincisi Ragazoz gireceklerdir ki başlı başına mühim bir kuvvet olan bu atletleri Rumen, Mısır ve bizim atletlerle yan yana görmek her halde bulunmaz bir fırsat olacaktır.

Mısır federasyonu bu müsabakalara iki eleman göndermiştir. Geçen sene yapılan karşılaşmalarda aldıkları derecelerle nazarı dikkati celbeden çikolata renkli Übeyd sürat, Muskuris uzun süratlere iştirak edeceklerdir.

Rumen federasyonu bu müsabakalara 6 atlet, 1 idareci olmak üzere 7 kişilik bir kadro göndermiştir. Süratlere Jordaki, uzun süratlere meşhur Nemeş, mukavemetlere evvelki senenin maraton birincisi Kristea, ciride Vamamu, yüksek atlamaya Storokitsku, gülleye Gurau gireceklerdir. Son zamanlarda atlatizmde mühim bir varlık gösteren Rumenlerin bu karşılaşmalarda da iyi dereceler almağa çalışacakları tabiidir.

Saydığımız Yunan, Mısır ve Rumen atletlerinden başka Bebek Amerikan kollejinde misafir bulunan İngiliz atletlerinden Alderson da 5000 metre müsabakada Rumen ve Yunan atletleri arasında koşacaktır.

Fenerbahçe stadında yapılacak bu atletizm hareketlerinde bizim atletlerin çok formda olduklarını göz önünde tutarsak sıkı bir çekişme halinde geçeceği, dalayısile bir kaç Türkiye rekorunun kırılacağı büyük bir ihtimal dahilinde görülmektedir.

Bu müsabakalar için Ankaranın en kuvvetli atletleri de şehrimize gelmiş bulunmaktadırlar. Müsabakalara saat 16 da bütün atletlerin iştirakile yapılacak geçid resminden sonra başlanacaktır.

Bir sporcumuzun çocuğu oldu

Beykoz klübü oyuncularından penaltısile iştihar eden Mustafanın bir çocuğu dünyaya geldiğini haber aldık. ORYAL ismini alan yavruya uzun ömürler dilerken ailesine sıhhat temennî ederiz.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 66

Meşrutiyetten sonra yatışır gibi görünen anasır ihtilâfları birden tekrar parladı

Göz görmeyince kaza gelir!

Meşhur hoca Tahsin efendi Arapların (kaza gelince göz görmez) mealindeki sözünü (göz görmeyince kaza gelir!) şekline ifrağ eylemişti!

Hakikaten siyasî gözlerin etrafı görmeyişi Osmanlı devletine ve Türklerin başına Balkan felâketini getirdi. Osmanlı meşrutiyeti en ağır tecrübeleri geçiriyordu.

Meşrutiyet devrinin mebdei ümidler uyandırmıştı. Jün Türk inkılâbı istibdad yerine hürriyeti, zulûm yerine adaleti ikame ederek bütün müşkülleri hal, bütün kinleri teskin eyliyecekti! Yeni rejim bir tecezzi kabul etmez vatanın cins ve mezhep farkına bakılmıyacak evlâdına müsavat ilân ediyordu? Her Osmanlı bu rejimde bahtiyar olacaktı! Bu rüya birkaç gün sürdü!

Vatandaşlar arasında hukukan müsavat olunca gayri müslim cemaatlere verilmiş ve sonradan tevsi olunmuş imtiyazlar ne olacaktı?

Gayri müslimler müşterek vatanın müdafaasına nasıl iştirak edeceklerdi?

Makedonyanın en mühim derdi olan mektep ve kilise nizaları nasıl halledilecekti? İade edilen Mithat paşa kanunu esasisi bir Osmanlılık camiası teşkili gayesini takip ediyordu. Bu camia içinde hıristiyan cemaatlerin vaziyeti ne olacaktı? Milliyet fikirlerile Osmanlılık fikri nasıl ve ne şartlarla telif edilecekti?

Modern olması istenilen devlet teşkilâtında ayrı, ayrı ırk ve mezhep imtiyazlarının ipkası camianın vahdetine ne tesir icra edecekti?

Bu sualler bir defa ortaya konulur, konulmaz ilk neşeler sönmüş, fikirlere düşen tereddüdlerden sonra eski ihtilâflar gene canlanmış idi.

Aylar geçtikçe değil Osmanlı hıristiyan cemaatler, hattâ islâm unsurlar arasında da vahdet bozuluyordu. İttihad ve Terakki cemiyetinin 1326 - 1910 senesinde «Kardeşlere» hitaben ve merkezlerle klüpte izah ve şerhedilmek üzere neşrettiği bir beyanname bu vaziyetin acılığını meydana koymaktadır:

(Keyif ve zulûm üzerine müessese olup yıkılan idarenin şeklen tağyiri mahiyet ve mânayı tağyir edemedi. İstibdad duvarının enkazı ifna edilmiyen âmillerin elinde tekrar kadîm şeklini almağa müsaid bırakılmıştı. Cemiyeti katî bir tasfiyei hesaptan meneden sebepler düşünülürse bunun başka türlü olamıyacağını kabul etmek zarurî idi.

Cemiyeti müşelsel hamlelerden meneden sebep kuvvetli bir hükûmet teşkil ederek millet ve memleketin mukadderatını ona tevdi etmek fikir ve hissî idi.

Bizde 10 Temmuzdan sonra inkılâp fikrini durduran ruhî haletin sebebi bununla tezahür eder.

Ancak cemiyet vücude getirdiği meşrutî idareyi bunun hasımlarına karşı müdafaa etmek vazifesini bir dakika bile olsun ihmal etmemek şerefini hiç birşey ile mübadele edemez.

İstibdad âmilleri gayri meşru maksadlarını evvelâ açıktan açığa müdafaa etmezler. Kendilerini memlekette daha geniş haklar ve serbestî istihsaline muktedir göstererek bir taraftan tekarrür etmiş şekli âlenen tahrif ile halkı ürkütmeğe, diğer taraftan da fasid menvilerini telkih ve telkine pek müsaid gördükleri cehil, taassup, anane, taglit, safsata gibi bazı zelil saikler üzerine melânet bina etmeğe çalışırlar.

Bazı yerlerde muhtelif namlar altında teşekkül eden cemiyetlerin buna birer misal olduğu görülüyor. Cemiyetimizin millî ittihad esasını ifna edebilecek olan bu gibi tefrikacuların mazarratlarını tevsi eylemelerine meydan vermemesi elzemdir.

Bugünkü miktarı sekiz yüz bini geçen cemiyet efradının (1) Osmanlılık ve Meşrutiyet maksadını muhafazada hisselerine düşen vatanî vazifeyi ifa etmeleri memleket dahilini her türlü düşman ve tehlikeden korumağı kolaylaştırır. Osmanlı vahdet ve uhuvvetini parçalamak, buna vusul için hasseten islâm kavimler arasına milliyet dava ve gururlarını bir takım avampesendane isnadlar üzerine bina ederek unsurlar arasında suiitefehhüm husulüne yardım etmek vatan ve millete düşman olan Osmanlılığın itilâsını çekemiyen bazı kimselerin baş vuracakları yegâne melânet çaresidir.

Cemiyet efradının böyle bir inhilâlin önüne geçmek için tarihî Osmanlılık rabıtasını takviye eylemeğe çalışmaları, müslüman Osmanlı kavimlere yüksek hilâfet makamının nigehbanı olmalarile aralarında ufak bir teşettütün o makam üzerinde yapacağı tesirleri tefekküre herkesi sevkeylemeleri lâzımdır.

Mebusan meclisinde azasının miktarı yüz elliye baliğ olan İttihad ve Terakki ekseriyet fırkası da bu yolda yekvücud imiş gibi hareket etmeli. Müntehibisaniler fırka müzakerelerinde ekseriyetle kararlaşan maddelerin mecliste red ve cerhine kalkışılmaması için mebuslarına arada, sırada tavsiyede bulunmalı.)

Bu telkin ve tasviyelerin teşettütün hususunda hiç bir faidesi, tesiri görülmedi. Değil Rumlar ve Bulgarlar, Araplarla Arnavutlar dahi «tarihi Osmanlılık bağlarını» takviyeye çalışacak yerde tahfif ile uğraşıyorlardı. Hiç bir grup kendi milliyet emellerinden Osmanlılık esasına zerre kadar fedakârlık yapmağa razı olmuyordu.

Kanunu esasinin gösterdiği tarzda yalnız idarî bir ademi merkeziyet bu cemaatlere hiç kâfi görünmüyordu.

Hükûmet bu kanunun icaplarını tatbike çalıştıkça umumî tatsızlık artıyordu.

Hele Makedonyada vaziyet gittikçe çetinleşiyordu. Hürriyet devrinin temin ettiği serbestî ile eski gizli komitecilik teşkilâtı şimdi açık siyasî teşekküller halini alıyordu.

Bulgar komiteciler dağlardan inmişlerdi, amma silâhlarını bırakmıyorlardı. Makedonyada Bulgarların açtıkları millî klüpler eski ihtilâl teşkilâtı makamına kaim oluyordu.

Bulgar kralı Ferdinand kendi adamlarından binbaşı Savofu Selâniğe göndermiş, bu da akrabasından Petkoniçef ile birleşerek Bulgar Meşrutiyet klübünü tesis etmişti. Sonra Manastırda, Ohride dahi açılan bu klüpler Bulgaristan lehinde propagandalar yapıyorlardı.

Makedonyada bir arazi meselesi vardı. Bulgarlar pek eski zamandanberi Türk beylerin çifliklerinde yarıcılık ederlerdi. Bulgar komitesi yarıcıların çifliklerde bu sıfatle çalışmalarına müşkülât ika eylemeğe başlayınca yarıcılar Amerikaya hicret yolunu tutmuşlardı. Bu hicretin Meşrutiyetten sonra da arkası gelmemişti.

Jön Türkler Makedonyada Türk ve islâm faikiyetini temin edecek olan bu harekete evvelâ ses çıkarmağı muvafık görmüyorlardı.

Ancak madalyanın diğer tarafı endişe verecek bir mahiyet arzediyordu: Bulgarlardan Amerikaya hicret edenler orada kazandıkları para ile Türk ve islâm ashabı alâkasının iyi işletemedikleri çifliklerden birçoğunu satın alıyorlardı.

Türk unsurunu Makedonyada araziye tasarruftan uzaklaştıracak olan bu gibi teşebbüslerin önüne geçmek Türk dirijanlar için mühim bir mesele idi.

Bosna ve Herseğin Avusturyaca ilhakından sonra müslüman Boşnaklar da muhaceret arzuları uyanmıştı. İttihad ve Terakki erkânından doktor Nazım bu Boşnak muhacirlerini Makedonya çifliklerine yerleştirmek tasavvuruna düştü. Ve fikrini arkadaşlarına kabul ettirdi. **(Arkası var)**

(1) Bu mikdar içinde ideal uğrunda fedakârane hareket edebilecek olanlarla cemiyete hulûs ve samimiyet hislerile merbut bulunanlar iki bini geçmezdi, diye tahmin ediyorum.

AŞK VE MACERA NUVELİ

"Kocamı ben öldürdüm!"

Cemile, hasta kocasına istihfafla baktı. Onu boğmak, öldürmek istiyordu.

Dul kalan bayan Cemileye komşularından biri şayet acıyarak:

— Vah vah... Pek yalnızsınız... Rahmetli neden öldü? - diyecek olsa, o, kalın sesi büsbütün kısıklaşarak, haşin bir eda ile:

— Ben öldürdüm! - diye cevap verir.

Sözünü ciddîye alarak polise bildirmeğe kalkmayın. Hiçbir kanun bayan Cemileyi mahkûm edemez!

Vecdi ile yirmi sene mesud bir hayat yaşamışlardı.

***

Cemile genç kızken izdivaçtan çok korkardı. Güzeldi. Mahallede delikanlıların birçoğu ona göz attığı halde, o, hiç kimseye mukabele etmezdi. Zira erkeklerden ürkerdi. Bu korku da onda babasının misalinden hasıl olmuştu.

Cemile henüz minimini iken geceleri kavga sesile uyanır, ayak ucuna basrak, ana, babasının kapısına gelir, kulak verirdi. İçeride küfürler, patırtılar, annesinin ağlaması, yumuşak bir vücudün üzerine inen yumruk sesleri duyardı.

Arasıra kadının yalvardığını işitirdi:

— Dikkat et!... Çocuk duymasın!

İşte bu hayat senelerce böyle devam etti. Cemile biraz büyüdüğü zaman babasının içkiye müptelâ olduğunu, eve sarhoş geldiği akşamlar karısını patakladığını anladı.

Halbuki zahiren erkek son derece nazik, güler yüzlü bir adamdı. Annesi de halinden kimseye şikâyet etmediği için herkes onları gayet mesud bir aile sanırdı. Yalnız işin iç yüzüne Cemile vakıftı. Bu sırrı kalbinde saklıyarak büyümüştü. Fakat bu hissin tesirile izdivaçtan ve erkeklerden nefret ediyordu.

Babası ölüp te annesile yalnız kalınca, kadın, kızını evlendirmek için çok ısrar etti. Fakat Cemile bütün talipleri reddediyordu. Nihayet ahbaplarından bir delikanlı onda muhabbet hissini uyandırdı. Bu, cılız, ufak tefek, kadın halli bir erkekti. Gayet iriyarı olan Cemile, kendisinin zıddı olan bu gençle mesud olacağını sandı. Vecdiyi sevmeğe başladı ve evlendiler.

Böyle sıska, böyle nahif bir erkeğin bir gün gelip, babası gibi haşin olmasına imkân var mı? İşte, yirmi sene biribirlerile mükemmel anlaşarak yaşadılar. Erkeğin ufak bir manifatura dükkânı vardı. Kadın kocasile beraber çalışıyordu.

Cemilenin yegâne derdi on günde, on beş günde bir kocasının köyleri dolaşmasıydı. Fakat daima paralı döndüğü için, bu seyahatlerden memnun kalırdı.

Vaziyetleri günden güne iyileşiyordu. Dükkânları epey para getiriyordu. Çok ta idareli oldukları için, Cemile tasarruf edebiliyor, biriktirdiklerini kocasına teslim ediyor; o da bankaya yatırıyordu.

Bu hal böyle sürerse birkaç sene sonra bir küçük apartıman alacak paraları olacaktı. Bu hayalle kadın sevinip duruyordu.

En büyük eğlencesi, tatil günlerinde kocasile beraber gezmeğe gitmekti. Aman Vecdi ne tuhaftı! Bazan sokakta rasladığı bir genç kızı göstererek:

— Bak! Bu benim metresim. Boynundaki kürkü de ona ben hediye aldım! - dedrdi.

Kadın kahkahalarla gülerdi. Hattâ bazan şaka olsun diye, kocasına:

— Mtresinle buluştuğun var mı? - diye alay ederdi.

Vecdi de, hazin bir surat takınarak:

— Kavga ettik. Ayrıldık. Başkasını arıyorum! - cevabını verirdi.

İşte ömürleri böyle sakin, âsude geçip dururken, günün birinde Vecdi, fena halde hastalandı. Kadın hem dükkâna, hem kocasına yetişiyor; bir anne itinasile erkeğe bakıyordu. Doktorlar, hastalığın pek ağır olduğunu söylemelerine rağmen, o muhabbeti sayesinde sevgili Vecdisini krutaracağına katiyetle kaniydi.

Gece, gündüz, durmadan, dinlenmeden çalışıyor; hastanın etrafında pervane gibi dönüyordu.

Fakat doktor, ilâç... Dünyanın parası gidiyordu. Dükkân da ihmal edildiği için, ticaret eski şekilde kâr getirmiyordu.

Günün birinde, Cemilenin elinde harcedecek para kalmadı. O zaman biriktirdiği para aklına geldi.

Oh, ne iyi etmiş te tasarruf etmiş, banka cüzdanı almışlardı. Şimdi kimseye boyun eğmeden rahat rahat sarfedebilirdi. En pahalı doktorları getirip sevgili kocasını kurtarabilirdi!

Vecdinin başucuna, komşularından bir kadını oturtarak o gün bankaya gitmeğe karar verdi. Hasta üzülmesin diye para bahsini de açmadı. Aman yarabbi! Ona bu bankaya gidiş ne kadar güç geliyordu. Böyle muameleleri hiç beceremezdi. Aklı da ermezdi.

***

Ağır adımlarla bankadan ayrıldığı zaman saat üçü geçiyordu. Bütün feci hakikati öğrenmişti. Para şöyle dursun, üstelik borçlu olduklarını kendisine göstermişlerdi. Bir takım bonolar, senedler!...

Artık tereddüde mahal yoktu. En fecii şuydu ki, bütün mahalleli gülünç hali biliyorlardı! Meğer o sakin, o sessiz, o itimad ettiği, senelerce koca ve evlâd gibi sarıldığı Vecdisi en sinsi çapkınlardan biri imiş. Apartıman almak gayesile kadının dişinden, tırnağından artırdığı parayı bankaya yatırmaz, metreslerine yedirirmiş! «Ticaret için gidiyorum!» dediği köylere gitmez, sevdiği kadınlarla kapanır, para yermiş! Ve karısını şüphelendirmemek için borç alıp «kazandım» diye gösterirmiş.

Meğer Vecdinin şaka süsünü verdiği sözler de hep hakikatmiş.

«— Şu kıza şu kürk mantoyu ben aldım!» dediği zaman, alay etmiyor; doğruyu söylüyormuş.

Cemile, kendi gafletine, itimadına fena halde kızıyordu. Şimdi çok iyi hatırlıyordu ki, komşularından bazıları söz atar, onu ikaz etmeğe çalışırdı. Fakat o, bunları hased saydığı için ehemmiyet bile vermemişti.

İlk defa olarak bir taksiye atladı. Evine döndü. Azimkâr adımlarla hastanın odasına girdi.

Vecdi, uyanmış; tatlı bir tebessümle karısını karşıladı:

— Geldin mi, güzelim?

Fakat cümlesini tamamlıyamadı. Daha ağzı kapanmadan şiddetli bir tokat suratında şakladı:

Kadın, sadece:

— Bankadan geliyorum! - dedi.

Ve kocasını pataklamakta devam etti. Dudakları kısılmıştı, sesi sertleşmişti. Şiddetli yumruklarla, tokatlarla kolu inip kalkıyordu. Tıpkı çocukluğundan babasının annesini döğdüğü gibi... Yumruklarının bir cisim üzerine inişinin sesini duyuyordu.

Şimdi o hem kendi intikamını alıyor, hem de annesinin öcünü bu erkeğin üstünden çıkarıyordu.

Bir an bile bu hasta erkeğin yirmi sene kendisini mesud ettiğini de düşünmedi. o bu sahte saadetten de intikam alıyordu. İniltilere merhamet etmeden, bir şey işitmeden dövdü, dövdü.

Kendine geldiği zaman, erkeğin bayılmış olduğunu farketti.

Aşağı indi. Komşulardan birine:

— Çık, kocama bak... Baygındır! - dedi.

Ve o günden sonra Vecdinin odasına ayak basmadı. Zaten Vecdi de iki gün geçmeden öldü.

Hastalığının ağırlaşmasına dayaklar da sebep olmuş. Fakat Cemile ağlamadı. Cenaze ile de meşgul olmadı. Yalnız dükkânın işile uğraştı.

İşte o günden itibarendir ki ne gülüyor, ne şakalaşıyor... Şişman vücudü eridi. Şimdi artık kemikli, kindar bakışlı, aksi bir insan oldu.

Ve nakarat şeklinde, her sorana:

— Kocam ölmedi... Ben öldürdüm... - diyor.

Nakleden: Hatice Süreyya

Bu gece

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu cihetî: Galatada Hayreddin Tav, Karaköy, Bostanbaşında İtimad, Tepebaşında Kinyoli, Taksimde Yenişehir, İstiklâl caddesinde Kemal - Rebul, Maçkada Maçka, Şişli Halâskârgazi caddesinde Halk, Sarıyer: Osman.

İstanbul tarafı: Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Aarif, Eminönü: Bahçekapıda Mehmed Kâzım, Bakırköy: Hilâl, Aksaray: Ziya Nuri, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Lâlelide Haydar, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Erofilos Çula, Alemdar: Ankara caddesinde Arif Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Kadıköy: Muvakkithane caddesinde Halid, Üsküdar: İmrahor, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Cemaziyelevvel 28 — Hızır 72

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	6,50	9,02	4,40	8,39	12,00	1,57
Va.	2,29	4,42	12,20	16,19	19,39	21,36

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Tefrika: No. 2

LEYLÂ ile MECNUN

Yazan: İskender Fahreddin

Rüyada leylekler her kimin başına yuva kurmuşlarsa, o insan bir kadın yüzünden ölünceye kadar bedbaht olacak

Leylâ, Can beyle evlenip evlenmiyeceğini, onun kadar sevdiği papağanından soruyordu..

Dünkü tefrikanın hulâsası: Urman kabilesinin reisi çocuğu olmadığı için müteessirdi. Halifenin doktoruna müracaat etti. Doktor bir ilâç verdi. Reis ilâcı aldıktan sonra karısı gebe kaldı. Bundan bütün kabile efradı memnun oldu. Çünkü reis kabilenin nabzı demekti. O ölürse kabilenin nabzı da duracaktır.

Ondan sonra hiç kimsenin rahat ve huzur içinde yaşamasına imkân yoktu. Zira, etraftaki Arap kabileleri, Urman'ın yurdunu ele geçirmekte bir gün bile gecikmiyeceklerdi. Onlar ancak Urman'ın varlığından korkarlar ve o hayatta iken böyle bir şey düşünmeğe bile cesaret edemezlerdi.

Urman kabilesine en yakın olan Arap aşiretlerinden biri de «Âmirîler» idi. Bu kabilenin başında şeyh Mehdi isminde biri vardı. Şeyh Mehdi, Urman kabilesile çok iyi geçinirdi. Biribirlerine gidip gelirler ve günlerce misafir kalırlardı. Zaten Türkler Fırat kıyılarını tuttukları için, «Âmirîler» Türk kabilesile iyi geçinmeğe mecbur olurlar, onları hiç bir zaman kırmak istemezlerdi.

Urmanlar Fırat sahillerine hâkim olduklarından, bütün çöl ticaretini de ele almışlar, bu yüzden zengin olmuşlardı. Urman kabilesinin bir kaç kere halifeye para yardımında bulunduğu da vakidi. Kabile reisi çok zengindi. Para ile her dilediğini yaptırırdı. Şama da para kuvvetile gitmemiş miydi? Kırk atlı ile yola çıkarken, her atlının yanında hediyelik bir heybe vardı. Urman, halifeye ve vezirlerine sayısız hediyeler götürmüştü.

Urman, Şamdan döndüğü günden beri sevinç ve neşe içinde düşünüyordu:

— Acaba karım erkek mi doğuracak, kız mı..?

Ve sonra kendi kendine:

— Kız da olsa razıyım. Kızı veren Tanrı, erkeği de verir.

Diye teselli buluyor, günlerini böylece avunarak geçiriyordu.

***

Bir sabah (Ur) şehrine şöyle bir haber yayıldı:

— Reisin bir çocuğu dünyaya gelmiş...

Şehir içinde sevinmiyen bir tek insan yoktu. Herkesin yüzü gülüyor; kadın, erkek çoluk çocuk neşe içinde bağrışarak, reisin sarayına doğru koşuşuyordu.

Doğan çocuk acaba kız mıydı, erkek miydi?

Urman Türkleri o sabah dükkânlarını açmadan ve işlerine başlamadan saray önünde toplanmışlardı.

Nihayet mesele anlaşıldı... Kabile reisi kapıya çıkarak, gür sesile:

— Müjdeler olsun, diye bağırdı, Tanrı bana bir erkek evlâd verdi.

O gün herkes Tanrıya şükrederek, geceyarısına kadar şenlikler yaptı. Şehir içinde kırk deve kesildi, etleri etraftaki fakirlere dağıtıldı. Saray etrafında meşaleler yandı. Eğlenceler, koşmalar, güreşler yapıldı. Kabile reisi sevincinden yerinde oturamıyordu.

Ertesi gün, reisin bir erkek çocuğu dünyaya geldiğini ilkönce şeyh Mehdi duymuştu. Bu haber Mehdinin hoşuna gitmemekle beraber, herkesten önce gözaydına giderek reisi tebrik etti. Ondan sonra sıra ile civardaki kabile reisleri birer birer (Ur) a tebrike geliyorlardı.

Urman bir gece ellerini göğe kaldırdı:

— Tanrım, sen neslimi söndürme! Bu çocuğu benim yerime geçir, kabilem başsız kalmasın.

Diye yalvardı. Urman'ın büyük ümidi vardı. Yeni doğan çocuğunu çok seviyordu. Karısına:

— Ayşe! diyordu, biraz geciktin amma, nurtopu gibi bir oğlan dünyaya getirdin.. Tanrı senden razı olsun. Kabilemizin temelini sen kuracaksın.. ve saadetimizi sen tamamlıyacaksın

Bir gün saray önünde toplanan halkın taşkınlıkları o derece artmıştı ki:

— Doğan veliahdi gözümüzle görmek istiyoruz.

Diye bağırmaktan kendini alamamıştı.

İşte o zaman kabile reisi, veliahdini kucağına alarak tekrar kapıya çıkmış:

— Haydi, müsterih olun Tanrı hepimizi koruyacak. Bu yaştan ve bunca zahmetten sonra bir erkek çocuğumun dünyaya gelişi, kabilemizin istikbali için bir beşaret haberidir. Tanrının yardımile neslimiz sönmiyecektir, diye cevap vermişti.

***

Urman'ın oğlu büyüyor

Urman oğluna Can adını vermişti. Bu, onun atalarından birinin adıydı. Reisin oğlu büyüdükçe istidad ve zekâsı artıyordu. Urman'ın ümidleri boşa gitmiyecekti... O, oğlunun istikbalini şimdiden görüyor gibiydi ve bu yüzden çok mesud ve bahtiyardı. Artık istikbale karşı emniyetle bakabiliyordu.

Bir gün Ayşe, kocasına:

— Bu gece rüyamda, yavrumuzun başına kuşlar yuva yapmışlardı. Acaba bunun mânası nedir?

Diye sordu. Urman düşündü... Bir mâna veremedi:

— Bu işleri şeyh Mehdi daha iyi anlar. O gelince unutmıyalım da soralım.

Dedi. Bir kaç gün sonra şeyh Mehdi Fırat kıyılarına gelince, Urman, karısının rüyasını hatırladı ve Mehdiye aynen nakletti:

— Kaç gündür senin yolunu gözlüyorduk, dedi, bu rüyanın mânası nedir? Çok merak ediyoruz. Bize tabir ediver bakalım (Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR tarifesinde tenzilât

Damga kanununda yapılan son tadilât üzerine Küçük İlânlar tarifemizde o nisbette tenzilât yapılmıştır. Yeni tarife için ilân memurluğuna müracaat edilmelidir. Telefon: 20681.

1 — İŞ ARIYANLAR

YÜKSEK MEKTEP TALEBESİ — Elinden her iş gelir bir bay saat birden sonra münasip bir iş arıyor. İstekliler Akşam'da İ. K. rümuzuna mektupla müracaatları. — 2

İYİ FRANSIZCA BİLEN VE TECRÜBELİ — Genç bir matmazel iyi bir aile nezdinde birer veya iki çocuk için mürebbiyelik işi arıyor. Bu adrese mektupla müracaat. Şimşir sokak No. 22. Galata. «Mürebbiye 30». — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR BAYAN ARANIYOR — EV işlerinden anlayan ve ayni zamanda yemek pişirmesini bilen bir kadına ihtiyaç vardır. Dolgun maaş verilecektir. Galata Karaköy Palas 6 ncı kat 21 numarada Türk Emülsyon fabrikası yazıhanesine müracaat. — 2

BİR BAYAN ARANIYOAR — Bir evin umurunu görecek bir Türk bayana ihtiyaç vardır. Münasip maaş verilecektir. Arzu edenlerin Akşam'da (B) rümuzuna mektupla müracaatları.

14 YAŞINDA BİR KIZ — Kolîej talebesini İngilizce imtihanına hazırlıyacak bir muallime aranıyor. Bir buçuk ay için yakın bir Anadolu şehrinde ikamete razı olanların, Taksim Stadyum medhali karşısında FORD acenteliğine müracaatları.

İSTANBUL VEREM MÜCADELESİ CEMİYETİNDEN — Erenköy sanatoryumunda münhal bulunan başhemşireliğe talip olanların yirmi temmuz 939 tarihine kadar ellerindeki vesikalarla cemiyetimizin merkezine müracaat eylemeleri.

BİR BAYAN ARANIYOR — Terzi mektebinden mezun Türk ve yahut ecnebi olur. Kadın dikişinden iyi bilen bayan aranmaktadır. Fatih Fevzipaşa caddesi 87 numara terzi Fatma Efsen. — 1

MEMUR ARANIYOR — Eski Türkçeyi iyi bilen, daktilosu çok seri muhaberata âşina tecrübeli bir memura ihtiyaç vardır. Galata Bozkurt Han No. 18 e müracaat. — 2

BİR BAYAN ARANIYOR — Ev hizmetinden anlayan bir kadına ihtiyaç vardır. Fransızce veya Almanca bileni tercih edilir. İstiyenler İstanbul 501 numaralı posta kutusuna mektupla bildirsinler. — 2

3 — SATILIK EŞYA

ACELE SATILIK MOTÖR — Beş metre boyunda. Kanapeli. Parampetli. Pek az kullanılmış bir sandal «Neptün» markalı takma motörü ile acele satılıktır. Kadıköy Kuşdili deresi tahta köprü başında Şefik bey sokak 23 numarada bay Neş'eye müracaat. — 1

SATILIK KERESTE MAKİNESİ — Gullit Egre Fransız markalı silme rabıta makinesi satılık. İzmir Keresteciler Fikret Külçe. — 5

SATILIK KOTRA — 6 metre boyunda iki metre genişliğinde gayet denize mütehammil az kullanılmış bir kotra satılıktır. Görmek istiyenler Suadiye plâjın kapısında büfeci bay Ahmede müracaat.

SATILIK PİYANO — Alman markalı pek az kullanılmış bir piyano içi hep demir kordelalar çapraz acele satılıktır. Müracaat: Beyoğlu Balıkpazarı Duduodalar sokak 26 No. dükkânda. — 1

BİR İYİ PİYANO — Ucuz satılıktır. Beyoğlu Hamalbaşı (Ömerhayam) caddesi No. 73 - 75 Zafer apt. No. 1 bay Mişel, saat 6 - 8½. — 2

SATILIK OTOMOBİL — 938 modeli son serisi, Reno marka, 12 bin kilometre yapmış, sarfiyatı dört şişe ile 180 Km. beş kişilik bir otomobil satılıktır. İstiyenler Fincancılar sokak Mahmudiye han karşısında 32 numaraya müracaat. — 3

OTOMOBİL ALMAK İSTİYORUM — Küçük, kapalı, eski model, fakat motör iyi olması. Akşam'da 250 E. F. adresine mektupla müracaat. — 2

AZ KULLANILMIŞ KAPALI BİR ÇOCUK ARABASI ARANIYOR — Satmak istiyenlerin Akşam'da Bebek rümuzile bildirmeleri. — 2

SATILIK UCUZ OTOMOBİL — 5 kişilik kapalı sarfiyatı az sabahları ona kadar Nişantaşında benzincinin yanındaki sokakta Mehmedin Türk garajında görülebilir. — 3

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK MOBİLYELİ APARTIMAN — Taksimin güzel ve havadar bir yerinde, 3 odalı, iyi döşenmiş, konforlu, sıcak suyu havi bir apartıman yazlık kiraya verilecektir. Taksim Topçu caddesi Uygun apartımanı kapıcısı bay Receb'e müracaat. — 2

TAKSİMDE — Devren kiralık apartıman: Taksim meydanına nazır 4 oda, banyo, sıcak su, kalörifer, kirası 45 lira. 42696 No. telefona müracaat. —

SATILIK EV ARANIYOR — Beyoğlu cihetı ve Rumeli sahilinden Bebeğe kadar olan semtlerde denize nezareti ve bahçesi olan 4 - 5 odalı satılık evi olanlar Galata posta kutusu 1490 adresine evsafı ve tapu senedi teslim son fiatlerini bildirmeleri. — 2

KİRALIK YAZIHANELER — Münferid odalar 4 - 5 - 12 odalı denize nazır yazıhaneler, üst katta tek salon haline kabili ifrağ mecmuu 300 metre murabbaında üç salon, bir kat üzerinde 37 oda, ayni koridora merbut 18 veya 23 oda, alt katta mağazalar. Galata Karamustafapaşa caddesi Veli Alemdar Han. Telefon: 35.182. — 1

KİRALIK KÖŞK — Feneryolu Eyüp paşa arsasında dört odalı bir köşk kiralıktır. Görmek istiyen istasyon karşısında bay Sefere müracaat.

KİRALIK — Ortaköyde vapur iskelesi yanında Salhane sokak 12 numara. Dört oda. hol, su, elektrik, havagazı, banyo, güzel manzara. Mevsimlik ve senelik verilir. Müracaat: Galata Nur Han 13 numara. Telefon: 43265. — 4

BABIÂLİDE SATILIK ARSA — Acımusluk sokağında eski Düyunu umumiyenin deniz cephesile Kenan matbaasına muttasıl 17, 19, 21, 23 numaralı yekdiğerine muttasıl 645 metrelik hamam arsası satılıktır. Talip olanların Horhor caddesinde Akar çeşme karşısındaki köşedeki hanede hâkim Hayrullaha müracaatları. — 3

EV ARANIYOR — Kadıköy, Bahariye, Mühürdar, Cevizlik veya Nişantaşı, Teşvikiye civarında beş altı odalı bahçeli kâgir evi ve yahut deniz kenarında yalısı olup ta satmak istiyenler son fiatlerini Maçkapalas dördüncü kapı 2 numarada Ümid'e bildirmeleri. — 1

ACELE SATILIK ARSA VE GARAJ — Samatya İmrahor caddesi 23 numara tramvay yolu üstünde. Görüşmek için: Beyoğlu Balıkpazar Tiyatro sokak 20 numara Çiftlik mezeci dükkânına müracaat. — 1

MAKTUAN BEŞ BİN LİRAYA ACELE SATILIK YALI — Anadoluhisarında Körfez caddesinde 13 numaralı iskeleye pek yakın üç katlı yedi odalı kâgir, elektrik, terkos, telefon, kuyu, mutfak, kiler, mükemmel hamamı. Görmek için içindekilere müracaat. Telefon: 38,14. — 4

SATILIK KÖŞK — Çamlıcada Çilehane camii karşısında 7 dönüm bağ ve beş dönümü mütecaviz meyvalığı ile tatlı kuyusu olan 19 numaralı kâgir köşk satılıktır. Görmek için Fıstıklıda zahireci bay İsmail'e müracaat. — 2

SATILIK EV — Feneryolu ile Kızıltoprak arasında Bağdad caddesi üzerinde 12 odalı fevkalâde nezaretli bir katı kiraya elverişli 147 numaralı ev satılıktır. Cumartesi, pazar, çarşamba günleri içindekilere müracaat. — 1

ACELE SATILIK — Senevi 360 lira gelirli 3 daireli 8 oda kâgir bina 2750 liraya satılıktır. Ortaköy Dereboyu 69 tuhafiyeci Hulûsiye müracaat. — 1

ACELE KİRALIK EV ARANIYOR — Kadıköyünde deniz görür, dört oda, havagazı, su, elektrik ve bahçeyi havi bir ev aranıyor. Arzu edenlerin Akşam'dâ Tekşen ismine mektupla yazmaları. — 1

5000 LİRAYA SATILIK EV EVE DÜKKÂN — Üsküdar Ahmediye caddesinde 36 No. lı kâgir iki dükkân iki ev biri dört diğeri sekiz oda, terkos, elektrik, havagazı, hamamı, bahçesi ve kullanışlı tamir istemez. İçindekilere müracaat. — 1

7800 LİRAYA SATILIK AP. — Cihangir Matara sokak No. 6 üç daireli her konforu havi apartıman satılıktır. Pazartesi, çarşamba, cuma günleri saat 13 den 16 ya kadar içindekilere müracaat. — 1

KİRALIK KÖŞK — 6 oda, mobilye, denize pek çok yakın, Bahçeli. Feneryolu Çiftehavuzlar Cemil paşa sokak 6 numaraya müracaat.

KİRALIK MEVSİM İÇİN KAT — Denize manzaralı, mobilyeli, senelik ve mevsim için bir oda, bir kat ayrı ayrı kiralıktır. Kadıköy Reşidefendi sokak numara (8).

RAHAT İÇERİSİNDE OTURMAK İSTİYENLERE — İyi kullanışlı, ferah, güneş görür, yüksek terbiye görmüş, Türkçe, İngilizce, Fransızca konuşan temiz bir aile içinde her konforu tamam bir kat möble odalar kiraya verilecektir. Rahat, huzur içerisinde oturmaları için her şeyi kabul ederler. Akşam'da V. D. rümuzuna telefonla 20681 bay Nureddine müracaat.

5000 LİRAYA ACELE SATILIK APARTIMAN — Lâleli, Selimpaşa sokağı 46 No. mücedded beton, her konforu havi, iki daireli, 4 katlı, 8 oda, iki mutfak, iki hamam, iki balkon, büyük camekânlı taraça, fevkalâde manzara. Her gün üst daireye müracaat. — 9

SATILIK APARTIMAN — Altışar oda, iki kat, banyolu, elektrik, havagazı, terkos, ön ve arkası açık manzaralı ve havadar, altındaki iki katlı büyük mağaza hem nevi fabrikaya elverişlidir. Pangaltı Sent İspiri kilisesi arkasında Çayır sokak 67/1 numaraya müracaat. — 2

AYAZPAŞADA APARTIMAN — Güzel hava ve manzara, 4 oda, banyo, 35 lira. Keza 4 odalı daire 22.50 lira aylıkla HİLF apartımanı No. 45. —

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaşı Teşvikiyede Kâğıdhane caddesi Gözem ap. karşısında Küşadiye sokağında 7 numaralı senevi 1100 lira iradı bulunan üç daireli beton hem konforu havi mücedded apartıman acele satılıktır. Saat 10 dan 14 e kadar üçüncü katına müracaat. — 2

UCUZ ARSALAR — Bostancıda Çatalçeşme tramvay durağına iki dakika mesafede merhum eczacı Ethem Pertev köşkünün bahçesine bitişik ve birer dönümden büyük dört müfrez arsa çok ucuz satılıktır. Ayni durakta 433 No. lu köşke müracaat. — 4

ACELE SATILIK EV — 3 katlı üçer odalı elektrik ve terkos altında bir dükkân arkasında arsası bulunan denize manzaralı, acele satılıktır. İçindekilere müracaat. Ortaköyde Taşmerdiven Çevirmeci sokak Acıçeşme üstü No. 41. — 2

SATILIK EV VE APARTIMAN — Tarlabaşı caddesi No. 84 altında iki dükkân, arkası da sokak, üç kat. yedi oda, her kat ayrı kirada, kâgir hane, son fiat 5500 lira. Her gün görmek için içindekilere, konuşmak için Galatasaıay Yeniçarşı Hayriye sokak No. 8 e müracaat. Tel: 44182. Tepebaşı, Yeniçeri ağası sokak No. 32, dört kat her daire bir hol üzerine dört oda, mutfak, balkon, büyük bir salon, mutfak ve büyük bir dükkânı olan çok muntazam bir apartıman son fiat 9000. — 4

5 — MÜTEFERRİK

YENİ DANS PALE GLAYT DANSLARI — Hususî ve münferid olarak pazardan maada her gün Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sokak No. 3. Profesör Panosyan. — 1

ALMANCA DERSİ — Ancak bir yabancı dil yapan kafasını işletebilir. Uzun senelerin tecrübesi mahsulü olarak mütehassıs bir Almanca öğretmeni tarafından 24 derste Almancanın mekanizması kavratılır ve konuşturulur ve kendi kendine tercüme edebilir hale getirilir. Göztepe - Tanzimat caddesi No. 22 ye müracaat. — 2

İNGİLİZCE VE ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) = İngiliz Oxford ünivesitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metodla verilir. Fransızcayı mükemmel konuşur. Esaslı ve en seri usul. Ücret mütedil. (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 23

DERS — Orta okullarda tabiiye ve fizikten ikmale kalanlara ders verilir. Kızıltoprak Şehir Kâhyası sokak 13 numara. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

X. B. — H. H. E. — 19 — N. N. V. U. — S. E. L. — B. — E. F. 250.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Dr. HORHORUNİ

hastalarını akşama kadar Sirkeci Viyana Oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.

Telefon: 24131

BULMACAMIZ

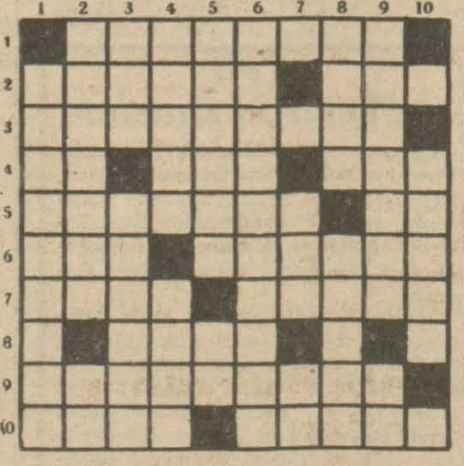

Soldan sağa:

1 — Yemeklere konan güzel bir ot.
2 — Meseleler - Firar et.
3 — Taharriyat yapan.
4 — Nota - İnsan cinsi - Taşan su.
5 — Asilerle - Uzak nidası.
6 — Deniz mesafe ölçüsü - Eşkıya.
7 — İstimdad edatı - Bir cins maymun.
8 — Bir hayvan hastalığı.
9 — Sözlüğe bak.
10 — Başına «F» gelirse Anadoluda bir nehirdir - Yağı çıkarılan bir ot.

Yukardan aşağı:

1 — Bilgili.
2 — Yapılması mutad âyinler - Vücuddeki şişkinlik.
3 — Değnek - Açıktan gel.
4 — Ayni yaşta - Tersi vebadır.
5 — Sinema yıldızı Marlenenin bir ismi - Beygir.
6 — Abdallaşmak.
7 — Başına «B» gelirse hafif yara olur - Kaba hitap.
8 — Tersi cekettir - Yuvarlak iri çehre.
9 — Sanma - Beyan edatı.
10 — Bir kadın ismi.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Muhabere, 2 — Esefeşayan, 3 — Hareketli, 4 — Aratik, Ûdi, 5 — Ren, İlim, 6 — Es, Ataya, 7 — Timsah, Yel, 8 — Yurd, Kıta, 9 — Posa, Ye, 10 — Kardaşına.

Yukardan aşağı:

1 — Meharet, 2 — Usaresiyok, 3 — Heran, Musa, 4 — Afet, Israr, 5 — Bekir, Ad, 6 — Eşek, Ah, Ya, 7 — Rat, İt, Keg, 8 — Eylûlayi, 9 — Aidiyet, 10 — On, İmalaya.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Dalga uzunluğu
1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw.
Ankara Radyosu
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kc/s. 20 Kw.
Ankara Aadyosu
T. A. P. 70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.
TÜRKİYE SAATİLE

Pazar 16/7/939

12,30: Program, 12,35 Türk müziği (Klâsik program) Ankara radyosu erkek küme ve saz heyeti, 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Heinz Munkel - Kara orman polkası, 2 — Mozart - Re majör divertimentodan menuet - dansı, 3 — Spero Kochmann - Ebedi arkadaş, 4 — Schebek - İtalyan serenadı, 5 — Toman - Viyana hülyaları (vals), 6 — Michiels - Çardaş No. 2, 7 — Fransız Könıgshofer - Tirol entermezzo, 8 — Paul Lincke - Emine (Mısır serenadı), 9 — J. Brahms - Macar dansı No. 1-2, 10 — Hartmann - Thrym efsanesi (bale), 14,15 - 14,30: Müzik (Keman sololoları - Pl.).

18,30: Program, 18,35: Müzik (Şen oda müziği - İbrahim Özgür ve Ateş böcekleri), 19: Çocuk saati, 19,25: Türk müziği (İncesaz faslı), 20: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,10: Neşeli plâklar - R., 20,15: Türk müziği: 1 — Hüzzam peşrevi, 2 — Hüzzam beste - Aldım hayali perçemin, 3 — Sadeddin Kaynak - Hüzzam şarkı - Bin hüzün çöktü, 4 — Bimen Şen - Segâh şarkı - Sunda içsin, 5 — Kemençe taksimi, 6 — Halk türküsü - Bir yar sevdim Kuşadalı, 7 — Halk türküsü - Misket geliyor misket, 8 — Bedriye Hoşgör - Kürdilihicazkâr şarkı - Mıtrıpta mı, 9 — Şemseddin Ziya - Şetaraban şarkı - Ey gonca açıl, 10 — Osman Nihad - Nihavend şarkı - Yine aşkı bana dudağında, 21: Müzik (Riyaseticümhur bandosu - Şef: İhsan Künçer): 1 — Wagner - Lohengrin operasının marşı, 2 — Waldteufel - Vals, 3 — Halevy - «La Juive» operasının uvertürü, 4 — Tschaikowsky - «Casse - Noisette» balesinden şark melodisi, 5 — Massenet - Werther operasından fantezi, 21,50: Anadolu ajansı (spor sevrisi), 22: Müzik (Cazband - Pl.), 22,45 - 23: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Avrupa istasyonları
Saat 20 de

Danzig 20 salon muzikası — Viyana 20 halk muzikası — Prag 20,15 salon muzikası — Athlone 20,35 orkestra — Budapeşte 20,25 Szirmai'nin «Ballerina» opereti — Bükreş 20,15 Rumen orkestrası — Sofya 20,30 konser — Sottens 20,30 piyano — Stokholm 20,50 orkestra — Toulouse 20,15 hafif muzika.

Saat 21 de

Berlin 21,15 karışık muzika — Breslav Berlinden nakil — Hamburg ve Königsberg 21,15 Siber'in «Prens Odası» opereti — Kolonya 21,15 Lehar'ın «Paganini» opereti — Leipzig 21,15 karışık muzika — Münih 21,15 orkestra — Ştuttgart 21,15 karışık muzika — Prag 21 operet ve film havaları — Bari 21,15 Yunanca neşriyat — Belgrad 21 askeri muzika — Bükreş 21 hafif muzika — Laibach 21,30 orkestra — Lille 21,30 - 23,30 hafif muzika — Sottens 21,45 orkestra — Toulouse 21,45 dans.

Saat 22 de

Hamburg 22,35 film havaları — Ştuttgart 22 gala konseri — Prag 22,25 piyano — Brünn 22 orkestra — Bükreş 22,30 dans — Florans 22 Verdi'nin «Force du Destin» operası — Londra 22,05 keman konseri — Roma 22 salon muzikası — Sofya 22 operet ve dans muzikası.

Saat 23 de

Berlin, Breslav, Frankfurt, Kolonya, Königsberg, Viyana 23,30 - 1 hafif muzika ve dans — Danzig, Hamburg, Leipzig ve Ştuttgart 23,30 - 1 dans — Pressburg 23 çingene çalgısı — Budapeşte 23 salon muzikası — Laibach 23,15 hafif muzika — Roma 23,10 hafif muzika — Stokholm 23,30 solistler.

Saat 24 den sonra

Budapeşte 22 çingene çalgısı — Milâno 24 dans — Paris P. T. T. 24 dans — Roma 24 dans — Berlin, Breslav, Kolonya, Ştuttgart ve Viyana 1 - 4 gece muzikası.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» ı mutlaka şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehanesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve* (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

Bulgaristanın sebze ihracatı

Taze domates ihracatına başlandı

Taze meyva ihracatı sezonu hasebile Bulgaristan taze domates ihracatına başlamıştır. 1930 senesinde başlıyan ilk domates ihracatı her sene mütemadiyen artmış ve bugün çok bariz bir fazlalık arzetmekte bulunmuştur. Bu hususta bir fikir edinmiş olmak için şu rakamları tedkik etmek kâfidir:

1934 de 219 ton ihraç edilmiş ve bundan 75,936 leva alınmıştır. 1935 senesinde 2,545 ton ihraç edilmiş, 10,495,799 leva alınmıştır.

1936 da 4,201 ton, 20,810,748 leva, 1937 de 7,070 ton, 20,171,920 leva, 1938 de 6,495 ton, 24,926,535 leva alınmıştır.

Domates ihracatı, Bulgar sebze ihracatının ilk kalemini teşkil etmektedir. Bu ihracatın mühim bir kısmı Almanya, Avusturya ve Çekoslovakyaya yapılmaktadır. Domates salçası ise Almanya, İngiltere ve İsviçreye ihraç edilmektedir. 1937 senesi zarfında teneke kutular içinde İngiltereye 395 ton domates konservesi ihraç edilmiş ve bundan üç milyon 150 bin leva alınmıştır.

Gazetelerin verdiği haberlere göre bu sene sebze rekoltesi geçen seneye nisbetle daha iyi olduğundan taze sebze ihracatı daha fazla olacaktır.

Malûl ve yetim maaşları veriliyor

Fatih şubesinden: 1 — Şubemizde kayıtlı malûl subay, eratla, şehit yetimlerin 939 yılı ikramiyeleri aşağıda yazılı günlerde tevzi edilecektir.

Malûl subaylar: A - 22 Temmuz 939 cumartesi günü öğleye kadardır. 1 - 50 numaya kadardır. B - 25 Temmuz 939 salı 51 - 117 numaraya kadardır.

Malûl erat: A - 26 Temmuz 939 çarşamba günü öğleden sonra 1 - 50 numaraya kadardır. B - 29 Temmuz 939 cumartesi günü öğleye kadardır. 51 - 100 numaraya dır. C - 1 Ağustos 939 salı günü öğleden sonra 101 - ilâya kadardır.

Şehit yetimleri: A - 2 Ağustos 939 çarşamba günü öğleden sonra 1 - 50 numaraya kadar, B - 5 Ağustos 939 cumartesi öğleye kadar 51 - 100 numaray kadar, C - 8 Ağustos salı öğleden sonra 101 - 150 numaraya kadar, Ç - 9 Ağustos çarşamba öğleden sonra 151 - 200 numaraya kadar, D - 12 Ağustos cumartesi öğleye kadar 201 - 300 numaraya kadar, E - 15 Ağustos Salı öğleden sonra 301 - 400 numaraya kadar, F - 16 Ağustos çarşamba öğleden sonra 401 - İlâ numaraya kadar.

2 — Gösterilen tevziat günlerinde müracaat edemiyenlerin paraları 19 Ağustos 939 gününden itibaren cumartesi, salı çarşamba günleri tevzi komisyonunca verileceği ve bunun haricinde müracaat edilmemesi.

3 — Nüfus ve muamele cüzdanlarile rapor ve resmi senetlerle müracaat edilmesi.

4 — Her malûl ve şehit yetimleri tevzi gününden evvel şubeye müracaatla yeni verilecek cüzdanlarını almaları ve nüfusca muamelesini yaptırmaları ilân olunur.

Mandırada ağır cerh

Dün saat 15 raddelerinde Kemerburgazda Markonun mandırasında çalışan Arnavud Adem ile arkadaşı Ramazan arasında inekler yüzünden kavga çıkmış, Ramazan bıçakla Ademi karnından ağır surette yaralamıştır. Ramazan zabıta tarafından yakalanmış ve Adem de Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Yaralının yarası çok vahimdir.

Urlada öldürülen Ahmedin katilleri yakalandılar

İzmir (Akşam) — Urla kazasının Balıkova köyü civarında bağ kulesinde karısı ile uyumakta olan Hüseyin oğlu Ahmed Şenerin tabanca ile başından vurularak öldürüldüğünü yazmıştık. Bu esrarengiz cinayet, zabıta ve adliyece yapılan tahkikat neticesinde aydınlatılmış, suçlu sıfatile üç kişi yakalanmıştır. Bunlar Salih, Vahideddin ve Ali adlarındadır. Rivayetlere göre maktul Ahmed Şener, üç suçlunun karılarile alâkadar olmakta imiş. Hattâ bazı dedikodular çıkmış, onlar da intikam maksadile bu cinayeti işlemişler. Diğer bir rivayete göre üç maznun Ahmedin karısını almak maksadile cinayeti ika etmişlerdir. Üç maznun adliyeye verilmiştir.

Üniversite Rektörlüğünden:

Orta öğretim müesseselerine yabancı dil öğretmeni yetiştirmek maksadile fransızca ingilizce ve almanca kurslarına yeniden talebe kabul edilecektir. Kabul edilenler ayda 30 ar lira harçlık ile bir yıl yabancı dil kurslarına devam edecek ve tedrisatta muvaffak olanlar bir yıl da dilini öğrendikleri yabancı memlekete gönderileceklerdir.

Seçme sınavları 25 ve 26 Eylül pazartesi ve salı günlerinde İstanbul üniversitesinde yapılacaktır.

Sınavlara iştirak edebilmek için:

1 — Türk olmak.

2 — Yerli veya yabancı bir kolej veya liseden veyahut bir öğretmen okulundan mezun olmak (Olgunluk şart değildir.)

3 — Üniversitede 22 ve 23 Eylül 1939 günlerinde teşkil edilecek sağlık komisyonunca muayene edilerek tahsile mâni bir hali olmadığına bildiren bir rapor almış bulunmak şarttır.

Sınavda muvaffak olanlardan, tahsil müddetlerinin iki misli Maarif Vekâleti emrinde çalışacaklarını tesbit eden bir taahhütname alınacaktır.

Tedrisat sabahtan akşama kadar devam edeceğinden kurs talebesinin hariçte hiç bir işle meşgul olmamaları şarttır.

Taliplerin tahsil vesikaları ve 6 adet fotoğraflarile birlikte 20/IX/939 çarşamba günü akşamına kadar üniversite tedris işleri direktörlüğüne müracaatları. (5208)

Kastamonu kasabası su projesi tanzimi işi eksiltmesi

Kastamonu kasabası içme suyu tesisatı, etüd ve projeleri tanzimi işi kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — İşin muhammen bedeli (4500) liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname proje ve sair evrakı bilâbedel Ankarada Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar heyeti fen şefliğinden veya Kastamonu Belediyesinden alabilirler.

3 — Eksiltme 24/Temmuz/939 tarihine raslayan pazartesi günü saat on birde Kastamonu belediyesinde toplanacak eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki aynı gün saat ona kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 337 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir manil bulunmadığına dair imzalı bir mektup.

D — Münakasaya iştirak edeceklerin su işlerinde sahibi ihtisas yüksek mühendis veya mühendis olmaları şart olduğundan isteklilerin bu hususu tevsik eden vesikaları teklif zarflarile beraber vermeleri lâzımdır.

5 — Teklif mektupları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin belediyeler imar heyeti fen şefliğine ve Kastamonu belediyesine müracaat etmeleri. (2674) (4770)

P. T. T. Levazım müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için satın alınacak 60,000 adet Varnon orta kömürü kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Muhammen bedeli (7200) lira, muvakkat teminatı 540 liradır.

3 — Eksiltme, 14/8/939 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır.

4 — İsteklilerin, muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubunu ve kanunî vesaikle beraber teklif mektubunu muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 15 e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

5 — Şartnameler, Ankarada P. T. T. Levazım ve İstanbulda Kınacıyan hanında P. T. T. Levazım Ayniyat şubesi müdürlüklerinden parasız verilir. (2366) (4374)

Zıraat Vekâletinden:

Ziraat Vekâleti kalöriferlerinde yakılmak üzere kapalı zarfla (130) ton yerli sömikok kömürü alınacaktır.

1 — Kömürün beher tonunun muhammen bedeli (26) lira, (130) ton kömürün muhammen bedeli (3380) lira, muvakkat teminat (253) lira (50) kuruştur.

2 — İhale 27/7/939 gününe müsadif Perşembe günü saat 15 te Vekâlet binasında müteşekkil satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kapalı zarflarını saat 14 e kadar komisyona vermeleri, saat 15 te komisyonda hazır bulunmaları.

3 — Şartname Levazım müdürlüğünden parasız olarak verilecektir. (2739) (4837)

Askerî fabrikalar tekaüt ve muavenet sandığı müdürlüğünden:

Askerî fabrikalar tekaüt ve muavenet sandığı eczahanesi için pazarlık suretile 334 kalem muhtelif eczayı tıbbiye alınacaktır. Taliplerin şartnameyi almak üzere hergün öğleden sonra sandık müdürlüğüne müracaat etmeleri pazarlık 24 Temmuz 939 Pazartesi günü saat 3 te yapılacaktır. Pazarlığa girebilmek için taliplerin bu işle iştigal ettiğine dair Ticaret odası vesikasını beraber getirmeleri lâzımdır. (2984) (5138)

P. T. T. Umum müdürlüğünden:

30 - 35 - 40 ve 45 lira maaşlı vilâyet muhasebecilikleri münhaldir. Bu memuriyetlere alınacakların maliye meslek mektebinden mezun olmuş veya bilfiil muhasebecilik yapmış bulunmaları şarttır.

İsteklilerin sicil cüzdanı ve evrakı müsbitelerini istida ve fotoğraflarile birlikte 25/7/939 tarihine kadar ANKARA'da P. T. T. Hesap işleri müdürlüğüne göndermeleri. (3028) (5238)

AGARAN SAÇLARA

saç boyaları saçların tabii renklerini iade eder. Ter ve yıkanmakla çıkmaz, daima sabit kalır. Kumral ve siyah renkli sıhhî saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel. 43924

BAKER mağazalarının sattığı kostüm ve pardesüler, emsalsiz bir biçimdedir.

SAĞLAM
ŞIK
UCUZ

Hali hazırda piyasamızın en zengin çeşitleri, her yerden ucuz fiat ve müsait şartlarla satılmaktadır.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 3546 lira 50 kuruş olan kaynak işleri için 2100 adet muhtelif eb'atta lâmbalı forma kömürü, 2250 adet düz forma kömürü, 100 adet âstuvanı kömür ile 250 adet dairevi kömür 8/8/939 salı günü saat 11 on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 265 lira 99 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (10) ona kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5263)

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Cam ve aynaların, cam ve ayna nakliyatına mahsus tamamen hususî mahiyette tahtadan yapılmış arka sediyelerile taşınmasına müsaade edildiği ilân olunur. (5283)

İstanbul ziraat mektebi satınalma komisyonundan

Cinsi	Miktarı Kilosu	Fiatı Kuruş	İlk teminatı Lira
Ekmek	40000	9.50	285.—
Dağlıç koyun eti	6000	45	
Sığır ve dana eti	1000	35	228.75
Sadeyağ	3500	105	275.62
Zeytinyağ	1000	55	
Sabun	1200	32	70.05
Pirinç	4000	30	
Kuru çalı fasulye	3000	20	
Toz şeker	4000	26	
Patates	3500	9	
Şehriye	300	19	
Un	2000	15	
Makarna	1000	25	282.15
Beyaz peynir	1500	40	
Kaşar	1000	65	93.75
Mangal kömürü	3500	4	
Meşe odunu	200	Çeki 260	
Gürgen odunu	50	çeki 260	59.25
Kok	70	ton 1850	97.12
Motorin	6500	8	
Benzin	7500	21	157.12

Cins ve miktarı yukarıda yazılı bulunan İstanbul Ziraat Mektebinin Mayıs 940 sonuna kadar yiyecek vesair ihtiyacının 17/7/939 Pazartesi günü saat 10 da Beyoğlu İstiklâl caddesi 349 numarada liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin belli saatten evvel mezkûr muhasebeye yatıracakları ilk teminat makbuzu, 939 malî yılı ticaret odası vesikası ve diğer vesikalarla birlikte eksiltme saatinde Komisyona gelmeleri, evsaf ve şartnameleri her gün adı geçen muhasebecilikte görüp öğrenmeleri. (4760)

AKŞAM MATBAASI

Rotatif makinelerinde resimli ve renkli gazete ve mecmuaları, baskı adedi yüksek risale, kitab ve her nevi matbuaları en temiz şekildeen ehven şeraitle basar.

★

Devamlı işler için hususî şerait tesbit edilir. Fazla tafsilât için matbaa idaresine müracaat. Telefon :20497

Atatürk Ağıtı

Columbia Records — MAGIC NOTES

Plâğını alırken **ŞARKIŞLALI ÂŞIK VEYSELİN** ta ruhundan kopan bir feryadla bestelediği bu şaheserini gene kendi sazile ve içli sesile yalnız ve münhasıran **COLOMBIA** plâklarına okumuştur. Bu noktayı muhterem muşterilerimize arzetmeyi borç biliriz.

COLUMBİA PLÂK ŞİRKETİ

Dünyanın en büyük plâk fabrikası

Yol ve bina inşaatı

Zonguldakta ereğli kömürleri
işletmesi genel direktörlüğünden

Aşağıda yazılı işler 30/7/939 tarihinde kapalı zarfla ve vahidi fiat üzerinden ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur:

1 — Baş tarla - Asma - Dilâver yolu:
Muhammen bedeli 92582 lira 42 kuruş.
2 — Doruk - Gelik Yolu:
Muhammen bedeli 65129 lira 56 kuruş.
3 — Asmadağ yapılacak binalar:
Muhammen bedeli 50,000 lira
4 — Gelikte yapılacak iki bina:
Muhammen bedeli 27,500 lira
5 — Zonguldakta yapılacak bir bina:
Muhammen bedeli 13,500 lira
6 — 30 adet aile evi:
Muhammen bedeli 90,000 lira

Yol ve bina grupları ayrı olmak üzere ihale edileceklerdir.

Münakasa şartnamesi vahidi fiat cedveli ve fennî şartname ile projeler on beşer lira bedelle Zonguldak Ereğli Kömürleri işletmesi inşaat müdiriyetinden veya İstanbulda Galatada Güven hanında Eti Bank İstanbul Bürosundan alınabilir.

BOMONTİ BAHÇESİNDE

Başta KLAKETİST FOFO LUKA olmak üzere yeni ve gayet eğlenceli VARYETE programı büyük muvaffakıyetle devam ediyor.

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

Karaköyde bulunan İstanbul acentalığımız Galata rıhtımı üzerinde Devlet Limanları Umum müdürlüğü (eski Denizbank) binasının alt katındaki daireye nakletmiş olduğu alâkdarana ilân olunur. (5274)

	Telefon No.
İstanbul baş acentalığı	42362
Galata acentalığı	40133
Sirkeci acentalığı	22740

Silivri Belediye Riyasetinden:

Belediyeye aid müstamel ve harap buhar lokomobili hurda halinde satılmak üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. Muhammen kıymeti «200» liradır. Sürülecek son pey haddi lâyik görüldüğü takdirde 21 Temmuz 939 tarihine müsadif cuma günü öğleden sonra saat 15 de ihalesi icra edilecektir. İsteklilerin yüzde 7,5 pey akçelerile birlikte mezkûr gün ve saatte Silivri belediyesinde hazır bulunmaları ilân olunur. (5271)

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasından:

Bankamızın merkezi ve muhtelif şubeleri için tahsil dereceleri ile mütenasip maaş verilmek suretile yüksek tahsil görmüş olanlar arasında müsabaka ile lüzumu kadar memur alınacaktır.

1 — Müsabakaya girebilmek için aşağıdaki şeraiti haiz olmak lâzımdır.

A — Türk olmak, bulaşıcı bir hastalığı veya vazifesini muntazaman ifaya mâni olacak derecede bünyevî zafa veya arızaya müptelâ olmamak,

B — İffet ve haysiyet erbabından olduğu ve amme hidematında istihdam hakkından mahrum edilmemiş bulunduğu yapılacak tahkikatla sabit bulunmak,

C — Yaşı 18 den aşağı ve 35 den yukarı olmamak,

Ç — Yüksek tahsil görmüş bulunmak,

D — Fransızca, İngilizce ve Almancadan birine iyi derecede vakıf bulunmak.

2 — Müsabaka imtihanı programı:

A — Riyaziyat,

B — İktisat,

C — Hukuk,

Ç — Bankacılık,

D — Fransızca veya İngilizce yahut Almanca lisanlarından Türkçeye ve Türkçeden bu lisanlara tercüme.

3 — İdare merkezimizle İstanbul şubemizde yapılacak olan bu imtihana iştirak edeceklerin 29/7/939 tarihine kadar mezkûr şube müdürlüğüne ve Ankarada memurin servisine müracaat ederek lüzumlu vesikaları tamamlamak lâzımdır.

4 — İmtihanlara Ankara ve İstanbulda 4 Ağustos 1939 cuma günü saat 9 da başlanacaktır.

5 — Lise mezunları için evvelce ilân edilmiş bulunan imtihan tarihi 9 Ağustos 1939 olarak tashih edilmiştir. (5255)

Belediye sular idaresinden:

Açık pazarlık ilânı

İdaremiz müstahdemini için ceman 111 çift ayakkabı.

İdaremiz müstahdemini için ceman 24 çift çizme.

Yukarıda cins ve mikdarı gösterilen ayakkabı ve çizmeler için 12 temmuz 939 çarşamba günü idaremizde açık pazarlık yapılmışsa da matlup evsafta talip zuhur etmediğinden ihale tehir edilmiştir. Taliplerin bu işe dair tanzim edilmiş olup idaremiz levazım servisinden parasız olarak verilen şartnameye harfiyen uygun olarak açık pazarlık günü olan 31 Temmuz 939 pazartesi günü saat 15 te idaremizde müteşekkil komisyona müracaatları. (5236)

Her şeyde tasarruf caiz olabilir, fakat çocuklarımızın sıhhatinde asla!

Çocuklarınıza her zaman en iyi şeyleri veriniz

üç aylıktan itibaren **FOSFATİN** vermek başta gelir

FOSFATİN
en mükemmel çocuk gıdasıdır
FOSFATİN
renksiz yanakları pembeleştirir
FOSFATİN
ile beslenen çocuk kanlı, canlı ve daima sıhhatli olur

FOSFATİN Fransadan gelir, FALYER markasile arayınız.

FOSFATİN FALYER

Bütün eczane ve bütün bakkallarda vardır

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji, Arnavutköy, Tel. 36.160 — Robert Kolej, Bebek, Tel. 36...3 — **ERKEK KISMI**

Mektep, İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Almanca veya Fransızca ihtiyarî olarak mütehassıs muallimler tarafından öğretilir. Millî terbiye ve kültüre son derece ehemmiyet verilir. Aile hayatı yaşatılır. Kütüphaneleri mükemmeldir. Kız ve erkek beden terbiyesi ve sporlar talebenin bedenî tekemmülünü temin eder. Lise kısmı derslerine munzam olarak ticaret dersleri gösterilir

MÜHENDİS KISMI: Amelî ve nazarî usullerle Elektrik, Makine ve Nafıa mühendisi yetiştirir.

KAYIT GÜNLERİ: **Yaz tatili zarfında Pazartesi ve Perşembe günleri saat 9,00 dan 12.00 ye kadar. 7 Eylülden sonra her gün**

Fazla malûmat için mektupla veya bizzat müracaat edilebilir.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262

Zirai ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Sahibi: Necmeddin Sadak — Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam Matbaası